
STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY CHOCIWEL NA LATA 2019-2028

**GMINA CHOCIWEL
POWIAT STARGARDZKI
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA CHOCIWEL
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING
KIEROWNIK PROJEKTU	WESTMOR CONSULTING KAROLINA DRZEWIECKA

Spis treści

Wstęp	4
1. Raport stanu. Analiza i diagnoza strategiczna	12
1.1 Przestrzeń i środowisko	12
1.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne	12
1.1.2 Położenie komunikacyjne	13
1.1.3 Walory przyrodnicze	14
1.1.4 Walory kulturowe	18
1.2 Społeczeństwo	22
1.2.1 Demografia	22
1.2.2 Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców	27
1.2.3 Mieszkalnictwo	31
1.2.4 Struktura zatrudnienia i rynek pracy	32
1.2.5 Bezrobocie	33
1.3 Gospodarka	35
1.3.1 Rolnictwo	35
1.3.2 Przedsiębiorczość	36
1.4 Infrastruktura techniczna	41
1.4.1 Infrastruktura transportowa i komunikacyjna	41
1.4.2 Gospodarka wodno-ściekowa	45
1.4.3 Gospodarka odpadami	46
1.4.4 Infrastruktura elektroenergetyczna i gazowa	52
1.4.5 Infrastruktura telekomunikacyjna	53
1.5 Infrastruktura społeczna	54
1.5.1 Infrastruktura edukacyjna	54
1.5.2 Infrastruktura sportowa	54
1.5.3 Infrastruktura kultury	55
1.5.4 Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej	55
1.5.5 Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego	57
1.6 Jakość rządzenia	57
1.6.1 Analiza zdolności inwestycyjnej	57
1.6.2 Jakość kapitału społecznego	61
1.7 Podsumowanie analizy i diagnozy	62
1.7.1 Analiza SWOT	62
1.7.2 Analiza SWOT / TOWS	65
1.7.3 Analiza potencjału jakości życia	72
2. Rozwój strategiczny w latach 2019-2028	83

2.1 Wizja rozwoju.....	84
2.2 Misja i cele strategiczne	84
2.3 System wdrażania i finansowania Strategii	87
3. Plan działań inwestycyjnych	89
Załączniki	91
Spis tabel, rysunków i wykresów	95

Wstęp

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki. Jest także odpowiedzią na ustawowy wymóg¹ prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania na terenie Gminy projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028 składa się z trzech części:

- 1) części I – diagnozy strategicznej,
- 2) części II – określenia strategii rozwoju,
- 3) części III – planu działań inwestycyjnych.

Celem diagnozy strategicznej w pierwszej części jest analiza potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Chociwel, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo-infrastrukturalne Gminy. Diagnoza strategiczna Gminy jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i operacyjnych.

W drugiej części przedstawiono plan działania Gminy Chociwel do 2028 roku w oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy potencjału Gminy. W części tej określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrożenie.

Trzecia część to przedstawienie planowanych do realizacji zadań inwestycyjnych na terenie Gminy Chociwel, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

— Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020”;

¹ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2019 poz. 1295)

- Raportu „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” i Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;
- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku);
- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Gminy Chociwel z dokumentami wyższego rzędu.

STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU „EUROPA 2020”

Strategia została przyjęta przez Radę Europejską dnia 17 czerwca 2010 r. Dokument wskazuje trzy priorytety, których realizacja odbywa się na szczeblu unijnym oraz krajowym:

1. Wzrost inteligentny (wiedza, innowacja, edukacja, społeczeństwo cyfrowe).
2. Wzrost zrównoważony (efektywne wykorzystywanie zasobów w produkcji przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności, zwiększenie wykorzystywania zasobów odnawialnych).
3. Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji, pomoc osobom ubogim i wykluczonym społecznie).

W dokumencie zostały określone projekty przewodnie tzw. inicjatywy flagowe oraz zostało wskazanych 10 Zintegrowanych Wytycznych dla polityki gospodarczej i zatrudnienia państw członkowskich. Cele krajowe zostały uwzględnione podczas planowania działań strategicznych przez Gminę Chociwel.

RAPORT „POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE” I DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU. POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI

Dokument „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” tworzy ramy do opracowania Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju i wymienia 10 najważniejszych wyzwań, stojących przed Polską, od których zależy rozwój kraju, tempo wzrostu gospodarczego czy miejsce Polski na mapie gospodarczej i społecznej Europy.

Wśród wspomnianych wyzwań znalazły się: wzrost i konkurencyjność, sytuacja demograficzna, wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy, odpowiedni potencjał infrastruktury, bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne, gospodarka oparta na wiedzy oraz rozwój kapitału intelektualnego, solidarność i spójność regionalna, poprawa spójności społecznej, sprawne państwo oraz wzrost kapitału społecznego.

Do kluczowych czynników, które pomogą sprostać wyzwaniom i zapewnią zrównoważony rozwój kraju, należą: warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji, wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków, rozwój produktywności i innowacyjności, efektywna dyfuzja w wymiarze regionalnym i społecznym oraz wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.

Uchwałą Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. przyjęto Długookresową Strategię Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (M.P. 2013 poz. 121).

Założeniem wyjściowym stała się konieczność zminimalizowania skutków kryzysu finansowego. Strategia określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 r.

Głównym celem strategicznym kraju jest poprawa jakości życia Polaków. W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki wyznaczone zostały następujące cele strategiczne:

Cel strategiczny 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji.

Cel strategiczny 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym.

Cel strategiczny 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności i nauki.

Cel strategiczny 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.

Cel strategiczny 5. Stworzenie Polski Cyfrowej.

Cel strategiczny 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.

Cel strategiczny 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

Określenie, a następnie wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Chociwel, jest spójne z założeniami strategicznymi kraju. Podstawowym celem rozwojowym Gminy jest poprawa jakości życia mieszkańców, m.in. poprzez zapewnienie dostępu do bezpiecznej infrastruktury technicznej, jak również usług publicznych. Realizacja działań strategicznych określonych w niniejszym dokumencie, ma przyczynić się do zrównoważonego rozwoju Gminy, wzrostu kapitału społecznego i rozwoju turystyki. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności jest nieodłącznym elementem, któremu towarzyszyć będzie wdrażanie długofalowych zamierzeń Gminy Chociwel.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 Rada Ministrów przyjęła Uchwałą Nr 239 z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P. 2012 poz. 252). Jest to najważniejszy krajowy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju, który posiada cechy strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Planowanie przestrzenne jako narzędzie zarządzania służy formułowaniu celów i zadań polityki przestrzennego zagospodarowania i określa sposób jej realizacji. Strategia Rozwoju Gminy Chociwel wpływa na stan zagospodarowania, dlatego musi uwzględniać obecne uwarunkowania w tym zakresie. Na poziomie lokalnym podstawowym dokumentem jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, spójny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Studium powinno wiązać również inne dokumenty oraz wszelkie decyzje wydawane w gminie w odniesieniu do gospodarowania przestrzenią i zmian przeznaczenia terenów, uwzględniając zadania wynikające ze strategii rozwoju. Elementy polityki zagospodarowania przestrzennego należy zatem włączać do podstawowych dokumentów strategicznych, co uwzględniono dla określenia działań strategicznych Gminy Chociwel.

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWA DO 2030 R.)

Strategia została przyjęta Uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Cele zakładane do realizacji przez Gminę Chociwel wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju

poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Gminy Chociwel zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

STRATEGIA ROZWOJU TRANSPORTU DO 2020 ROKU (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 ROKU)

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 6 z dnia 22 stycznia 2013 r. (M.P. 2013 poz. 75).

Misją wyznaczoną w dokumencie jest tworzenie w Polsce, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, optymalnych warunków dla przewozu osób i rzeczy, sprzyjających podniesieniu konkurencyjności gospodarczej kraju i poprawie jakości życia obywateli.

Głównym celem Strategii Rozwoju Transportu jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

Cel główny dokumentu realizowany będzie przez dwa cele strategiczne:

1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego.
2. Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Założenia strategiczne Gminy Chociwel, obejmujące wykorzystanie potencjału ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej wpłyną na realizację wyznaczonego celu strategicznego 1, w tym celu szczegółowego: 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DO ROKU 2030

W Strategii przyjętej przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego Uchwałą Nr VIII/100/19 w dniu 28 czerwca 2019 r. określono następującą wizję rozwoju: województwo zachodniopomorskie w 2030 roku to region o nowoczesnej i zróżnicowanej gospodarce wykorzystującej swe walory geograficzne i środowiskowe, oferujący doskonałe warunki do życia dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Jest regionem konkurencyjnym, stwarzającym możliwości rozwoju zarówno mieszkańcom, jak i podmiotom gospodarczym.

Ponadto określona została misja rozwoju województwa: Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców.

Do celów strategicznych należą:

- I. **OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ:** Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości
- II. **DYNAMICZNA GOSPODARKA:** Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie konkurencyjności regionu
- III. **SPRAWNY SAMORZĄD:** Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych.
- IV. **PARTNERSKI REGION:** Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych

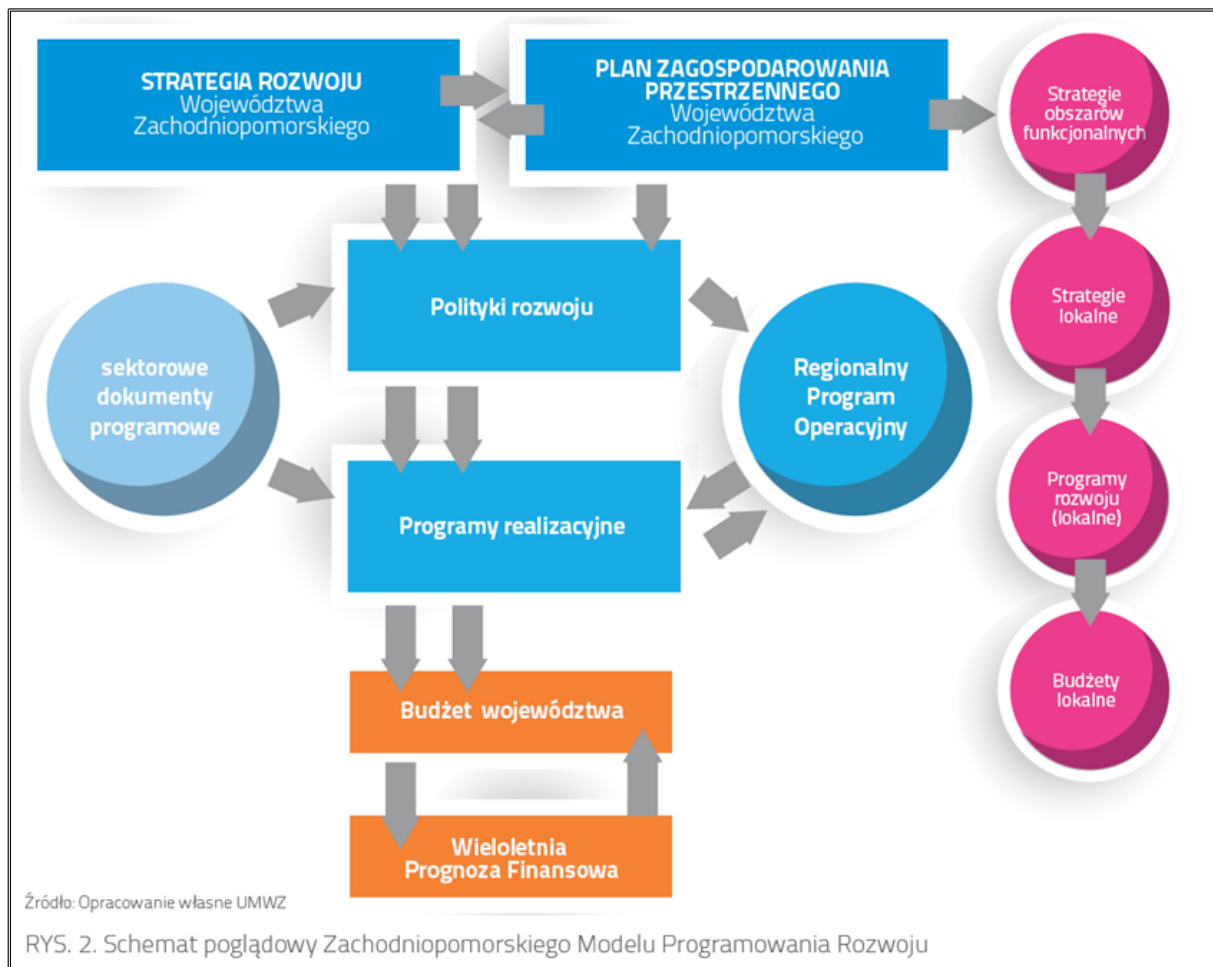
W ramach powyższych celów strategicznych określono następujące cele kierunkowe:

- 1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- 1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- 1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego
- 2.1 Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje
- 2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
- 2.3 Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu

- 3.1 Rozwój głównych ośrodków miejskich
- 3.2 Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
- 3.3 Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
- 3.4 Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych
- 3.5 Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem
- 4.1 Wzmocnienie pozycji regionu w basenie Morza Bałtyckiego
- 4.2 Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską
- 4.3 Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej

W celu optymalizacji procesu programowania rozwoju regionalnego, w sposób uwzględniający również jego dynamikę, wypracowany został Zachodniopomorski Model Programowania Rozwoju, na który składa się trójszczelowy system właściwych dokumentów strategicznych oraz zasady ich wdrażania ustalone w relacji z instrumentami krajowej polityki regionalnej, instrumentami finansowymi szczebla krajowego i regionalnego oraz praktyką współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

Na poniższym rysunku przedstawiono poglądowy schemat Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju, z którego wynika, że pierwszy szczebel programowania strategicznego tworzą Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego. Drugi szczebel tworzą sektorowe polityki rozwoju i programy realizacyjne. Trzeci szczebel obejmuje natomiast sektorowe dokumenty programowe obowiązujące na poziomie regionalnym, w tym strategię lokalne, jaką jest strategia rozwoju gminy.

Rysunek 1. Zachodniopomorski Model Programowania Rozwoju – schemat poglądowy

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Biorąc powyższe pod uwagę, należy wskazać, że wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Chociwel na szczeblu lokalnym jest zgodny z przepisami prawa, jak również systemem zarządzania w ramach Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju. Działania strategiczne planowane do realizacji przez Gminę Chociwel są zgodne z głównymi założeniami Strategii Województwa Zachodniopomorskiego, bowiem ich realizacja umożliwi osiągnięcie celów kierunkowych województwa, w szczególności w zakresie wzmocnienia gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu, jak również zapewnienia zintegrowanej i wydolnej infrastruktury oraz zapewnienia wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.

1. Raport stanu. Analiza i diagnoza strategiczna

1.1 Przestrzeń i środowisko

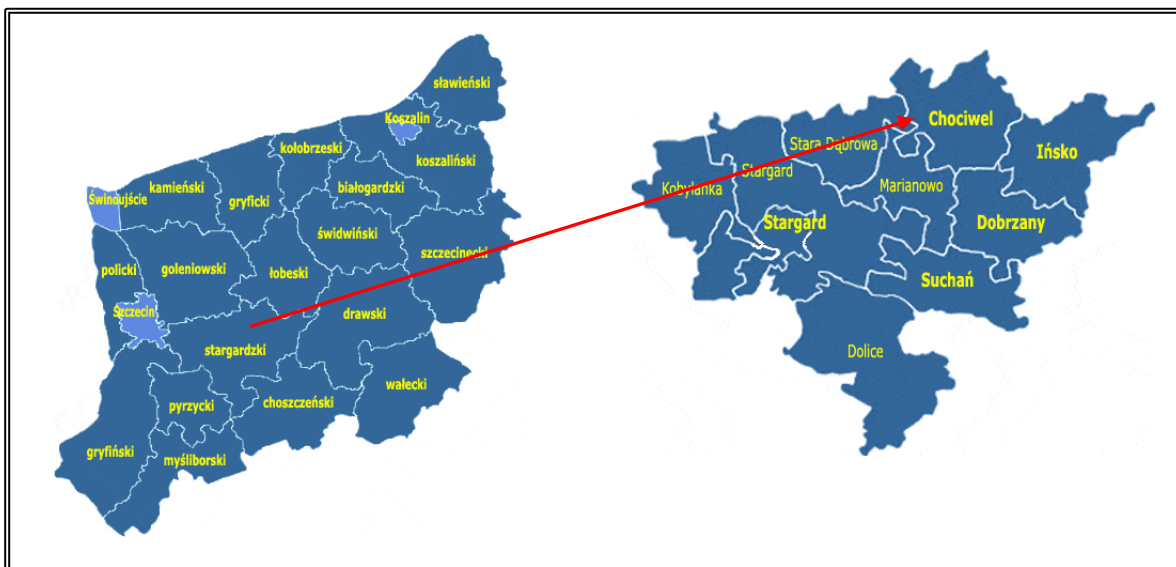
1.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Chociwel położona jest w środkowej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie stargardzkim i obejmuje obszar ok. 161 km². Jest gminą miejsko-wiejską. Siedzibą organów Gminy jest miasto Chociwel. Zgodnie ze statutem, Gmina Chociwel podzielona jest na 11 sołectw. Są to: Bobrowniki, Bród, Długie, Kamienny Most, Kania, Karkowo, Lisowo, Lublino, Oświno, Starzyce, Wieleń Pomorski.

Gmina graniczy z następującymi jednostkami samorządowymi:

- gminą Dobra (powiat łobeski);
- gminą Węgorzyno (powiat łobeski);
- gminą Ińsko (powiat stargardzki);
- gminą Dobrzany (powiat stargardzki);
- gminą Marianowo (powiat stargardzki);
- gminą Stara Dąbrowa (powiat stargardzki);
- gminą Maszewo (powiat goleniowski).

Rysunek 2. Położenie Gminy Chociwel na tle powiatu stargardzkiego i województwa zachodniopomorskiego

Źródło: <http://gminy.pl>

Według podziału fizycznogeograficznego Polski Kondrackiego (2002), Gmina Chociwel położona jest w obrębie makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego, w granicach mezoregionu Pojezierza Ińskiego. Graniczy on od północy z Wysoczyzną Łobeską, od północnego wschodu z Pojezierzem Drawskim, od wschodu z Równiną Drawską, od południa z Pojezierzem Choszczeńskim, od południowego zachodu z Równiną Pyrzycko-

Stargardzką, a od zachodu z Równiną Nowogardzką. Położony jest na skrajnie zachodniopomorskiej strefy moren czołowych z kierunku południkowego na północno-wschodni. Charakteryzują go większe wzniesienie terenu niż w sąsiednich regionach oraz urozmaicone ukształtowanie terenu.

Położenie Gminy Chociwel według podziału fizycznogeograficznego Polski przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1. Położenie Gminy Chociwel wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Gmina Chociwel	
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
Podprowincja	Pojezierza Południowobałtyckie
Makroregion	Pojezierze Zachodniopomorskie
Mezoregion	Pojezierze Ińskie

Źródło: <http://bazagis.pgi.gov.pl/>

1.1.2 Położenie komunikacyjne

Sieć komunikacyjna na terenie Gminy Chociwel jest dobrze rozwinięta. Główną drogą przebiegającą przez obszar Gminy jest droga krajowa nr 20 przecinająca ją na ukoś z południowo-zachodu w stronę północno-wschodu, biegnąca przez województwa zachodniopomorskie i pomorskie, łącząca Stargard z Gdynią. Drugim ważnym szlakiem komunikacyjnym na terenie Gminy jest droga wojewódzka nr 144 biegnąca z Chociwla od skrzyżowania z drogą krajową nr 20 w kierunku północnym do Nowogardu, gdzie kończy się skrzyżowaniem z drogą ekspresową S6, która jest odcinkiem drogi krajowej nr 6. Przy południowo-zachodniej granicy obszar Gminy przecina także krótki odcinek drogi wojewódzkiej nr 142.

Drogi powiatowe tworzą połączenia z drogami krajowymi i wojewódzkimi. Część dróg, która jest w dobrym stanie technicznym, stwarza warunki do przejazdów zarówno pasażerskich, jak i towarowych. Dobry stan techniczny wpływa również na zmniejszenie się wydzielania spalin oraz różnego rodzaju kurzów i pyłów do atmosfery. Z kolei sieć dróg gminnych ma na celu umożliwienie komunikacji między poszczególnymi jednostkami osadniczymi, stąd ważne jest utrzymanie dróg w dobrym stanie i poddawanie ich regularnym pracom modernizacyjnym.

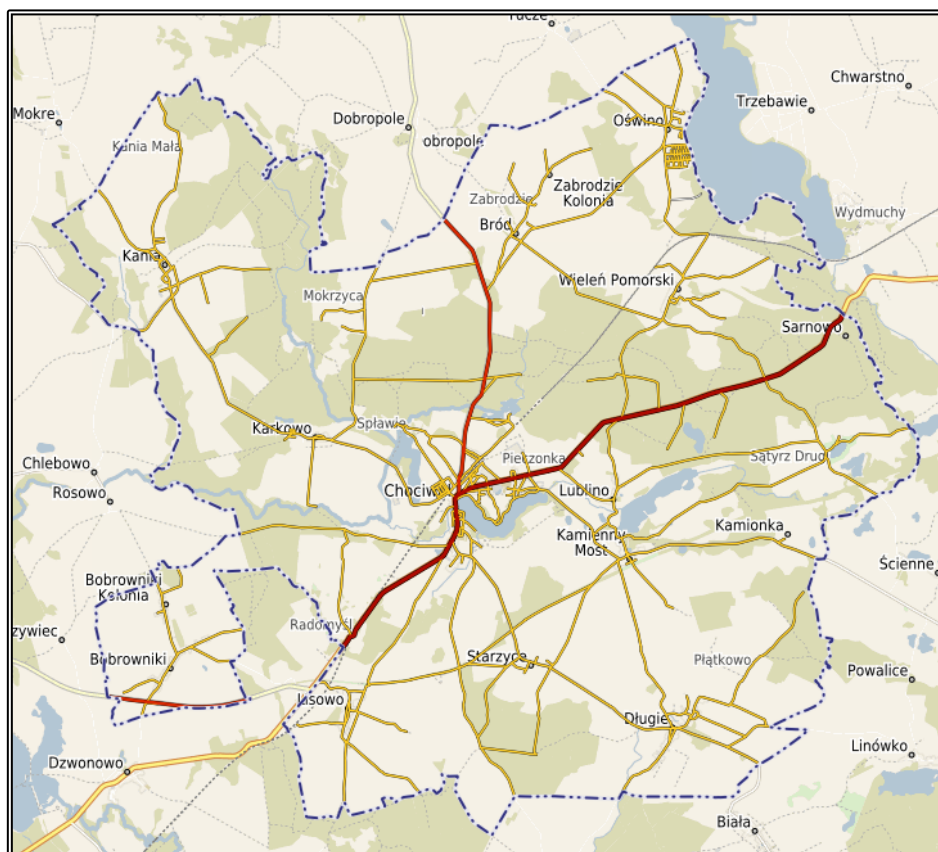
Na głównych trasach Gmina posiada także połączenia autobusowe, które umożliwiają przemieszczanie się mieszkańców, jak i turystów. Jednak dostępność komunikacyjna jest nierównomierna. W najmniej korzystnej sytuacji znajdują się miejscowości oddalone

od głównych szlaków komunikacyjnych, gdzie głównym środkiem komunikacji pozostaje przede wszystkim transport indywidualny.

Atutem w zakresie połączeń komunikacyjnych, jest przebiegająca przez teren Gminy linia kolejowa nr 202 relacji Gdańsk Główny – Stargard.

Najbliższym portem lotniczym jest Port lotniczy Szczecin-Goleniów im. NSZZ Solidarność położony w odległości ok. 45 km od Chociwla.

Rysunek 3. Sieć komunikacyjna na terenie Gminy Chociwel

Źródło: <https://chociwel.e-mapa.net/>

1.1.3 Walory przyrodnicze

Walorami przyrodniczymi nazywamy wszystkie te elementy i zasoby środowiskowe, ukształtowane bez wpływu i ingerencji człowieka, które mogą stać się celem ruchu turystycznego. Są one jednymi z najważniejszych aspektów branych pod uwagę przy opisywaniu atrakcyjności danego regionu. Mają wpływ nie tylko na turystykę obszaru, ale również na sferę gospodarczą i ekonomiczną. Walory przyrodnicze można sklasyfikować według następującego podziału:

- ukształtowanie powierzchni,
- udział powierzchni terenów zielonych i lasów,
- udział powierzchni terenów będących pod ochroną,

- powierzchnia wód powierzchniowych,
- stan środowiska przyrodniczego.

Największym zagrożeniem dla walorów przyrodniczych jest niewątpliwie człowiek i związana z nim jego aktywność. Wśród głównych powodów uwzględnić należy zanieczyszczenie środowiska, urbanizację, intensywne rolnictwo, ale również nadmierną turystykę.

Gmina Chociwel położona jest na terenie nizinnym, jednak cechuje go lekko pofałdowana powierzchnia. W zagłębieniach i rynnach znajdują się różnego rodzaju cieki wodne, które otoczone są przez liczne wzniesienia. Najwyżej położonym obszarem Gminy są jej wschodnie tereny, których wyniosłości osiągają ponad 120 m n.p.m.

Zgodnie z danymi GUS (z 2014 r.) największy udział procentowy w powierzchni Gminy zajmują użytki rolne (53,66%), zaraz potem są grunty leśne oraz tereny zadrzewione i zakrzewione (37,60%), kolejne są pozostałe grunty i nieużytki (3,72%), następnie grunty zabudowane i zurbanizowane (3,65%), grunty pod wodami (1,32%) i tereny różne (0,05%). Ogółem powierzchnia lądowa Gminy wynosi 15 870 ha tj. 98,68% powierzchni całkowitej, a resztę obszaru stanowią grunty pod wodami.

Tabela 2. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Chociwel w roku 2014

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Udział
Powierzchnia ogółem	16 082	100,00%
Powierzchnia lądowa	15 870	98,68%
Użytki rolne	8 630	53,66%
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	6 047	37,60%
Grunty pod wodami	212	1,32%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	587	3,65%
Pozostałe grunty i nieużytki	598	3,72%
Tereny różne	8	0,05%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Lasy na terenie Gminy Chociwel należą w całości do Nadleśnictwa Dobrzany i według danych GUS (z 2018 r.) zajmują 34,7% powierzchni Gminy. W regionie przeważają lasy mieszane, w których rosną takie drzewa, jak: dąb, sosna, świerk, buk, brzoza, modrzew i olcha.

Tabela 3. Powierzchnia gruntów leśnych i lasów na terenie gminy Chociwel w roku 2018

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	5 717,95
Lesistość	%	34,7
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 307,95
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	410,00
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	5 580,55
Lasy publiczne ogółem	ha	5 170,55
Lasy prywatne ogółem	ha	410,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://stat.gov.pl/>

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są:

- parki narodowe, rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze Gminy Chociwel występują:

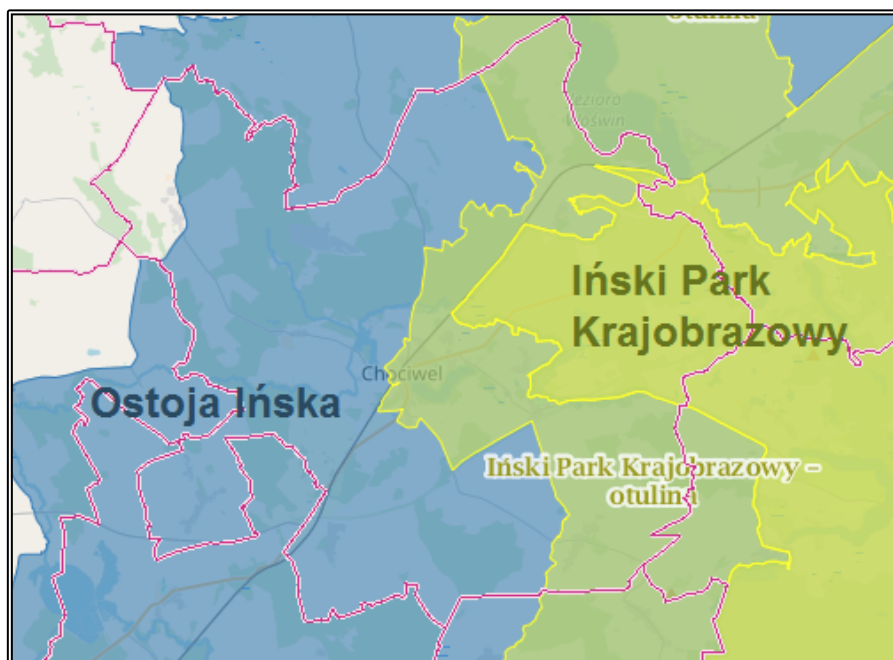
- **Obszar Natura 2000 Ostoja Ińska** (kod obszaru: PLB320008) o całkowitej powierzchni 87 710,94 ha, wyznaczony w celu czynnej ochrony ekosystemów na jego terenie i zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk;
- **Iński Park Krajobrazowy**, który zgodnie z rozporządzeniem nr 14/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 27 lipca 2005 r. zajmuje obszar o całkowitej powierzchni 17 763 ha, z czego 2 584 ha leży w granicach Gminy Chociwel. Głównym celem ochrony Parku jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie jego wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Wokół Parku rozciąga się **otulina** zajmująca obszar 26 240 ha, z czego 4 332 ha mieści się w Gminie Chociwel.

Ponadto, na terenie Gminy Chociwel znajdują się dwa pomniki przyrody – dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o nazwie „Wedel”, rosnący na działce ewidencyjnej nr 203/1 w Karkowie, ustanowiony uchwałą nr XXI/167/12 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 21 grudnia 2012 r. oraz dąb szypułkowy (*Qercus robur*L), o obwodzie pnia 570 cm o dużych walorach przyrodniczych, rosnący w miejscowości Sątysz Pierwszy w obrębie ewidencyjnym nr 12 na działce nr 3/7 N, ustanowiony uchwałą nr VII/43/19 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 4 czerwca 2019 r.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz. 1614 z późn. zm.) pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Przez Gminę Chociwel w osi wschód-zachód przebiega korytarz ekologiczny KPn-26C łączący Puszcę Goleniowską z Puszcą Drawską. Położony jest on na terenie głównego kompleksu leśnego znajdującego się w Gminie.

Głównym ciekim wodnym przepływającym przez teren Gminy jest rzeka Krępiel, która wpada do Iny, a ta do Odry. Oprócz niego znajdują się jeszcze mniejsze strumienie i kanały. Największym zbiornikiem wodnym, do którego Gmina ma dostęp, jest jezioro Woświn położone przy jej północnych granicach. W granicach Gminy znajdują się także jeziora Starzyc, Kamienny Most oraz Karkowo położone w rynnie rzeki Krępiel oraz mniejsze zbiorniki.

Rysunek 4. Ostoja Ińska oraz Iński Park Krajobrazowy wraz z otuliną na terenie Gminy ChociwelŹródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

Jak można zauważyć na powyższym rysunku, teren Gminy, nie licząc zachodniego skrawka w okolicach wsi Kania, pokryty jest przez obszar ochronny Natura 2000 Ostoja Ińska. Dodatkowo we wschodniej części Gminy znajduje się Iński Park Krajobrazowy. Na uwagę zasługuje również duże zalesienie. Kompleksy leśne pokrywają ponad 1/3 powierzchni Gminy. Dodając do tego typowe dla tych terenów ukształtowanie powierzchni, gdzie różnego rodzaju wody powierzchniowe znajdują się w zagłębieniach, które okalają leśne lub rolnicze wzniesienia, rysuje się iście malowniczy krajobraz. Układ taki powoduje, że Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi.

1.1.4 Walory kulturowe

Do walorów kulturowych należy zaliczyć wszystkie te wytworzone przez człowieka, tj. liczne budowle i budynki takie, jak muzea i rezerваты archeologiczne, zabytki architektury i budownictwa, obiekty unikatowe i muzea specjalistyczne, obiekty historyczno-wojskowe, miejsca i muzea martyrologii, współczesne imprezy kulturowe oraz miejsca pielgrzymkowe, a także zwyczaje, wierzenia i obyczaje oraz pozostałe elementy dziedzictwa kulturowego.

Gmina Chociwel posiada jeden obiekt turystyczny oraz domki letniskowe z wypożyczalnią sprzętu wodnego nad jeziorem Starzyc. Regionalnym produktem kulinarnym jest chleb wiejski wojenny. Analizując poniższe tabele, przedstawiające rejestr zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych na terenie Gminy, można zauważyć, że przeważają tu kościoły oraz zespoły pałacowe pochodzące z XIX w.

Tabela 4. Rejestr zabytków nieruchomych (księga A) w Gminie Chociwel

Miejscowość	Obiekt		Datowanie	Nr rejestru zabytków woj. Zachodniopomorskiego	Data wpisu
Bobrowniki	Kościół par.pw. Narodzenia NM		XV/XVI w., XIX w.	1416	12.09.1958
	Park dworski		XIX w.	998	27.10.1982
Bród	Kościół fil. pw. św. Piotra i Pawła	Cmentarz kościelny	XIX w.	710	28.09.2010
	Zespół pałacowy	Park	2 poł. XIX w.	1544	1.07.1982 i 25.09.1984
		Pałac	k. XIX w.		
Chociwel	Teren starego miasta		XIV w.	80	27.02.1956
	Kościół par.pw. MB Bolesnej		XV w.	1415	30.07.1965
	Pałac, ul. Kołat 3		Lata 60. XIX w.	1417	22.03.1985
Długie	Kościół par. pw. św. Ann	Cmentarz przy kościele, ob. komunalny	XIV w., 1892 r., XX w.	1785	5.11.2018
			XV w. (?) – XX w.		
	Ogrodzenie, mur	Bramy i furty	XVI w. (?)		
			XVIII w., XIX w.		
Kamienny Most	Zespół pałacowy	Park (z łakami i parkiem leśnym)	XIX-XX w.	1534	26.01.1979 i 21.10.1984
		Pałac	1 poł. XVII w., 1 poł. XIX w., ok. 1910		
Kania	Kościół par.pw. św. Stanisława		XV w.	1414	21.12.1963
	Zespół pałacowy	Pałac	XIX w.	1047	25.09.1984
		Park (z łakami i parkiem leśnym)		977	1.07.1982

Miejscowość	Obiekt		Datowanie	Nr rejestru zabytków woj. Zachodniopomorskiego	Data wpisu
	Most kolejowy wąskotorowy nad rz. Iną		XIX/XX w.	111	21.12.2003
Karkowo	Zespół pałacowy	Park	XVIII-XIX w.	1545	1.07.1982 i 27.04.1990
		Pałac (ruina)	Poł. XVIII w.		
Lisowo	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil.pw. MB Częstochowskiej	d. cmentarz przy kościele, ob. nieczynny	1858 r.	1209	4.12.2013
		Ogrodzenie, mur., z filarami bramnym	Poł. XVI w.		
			XVI w., XIX w.		
	Park dworski		XIX w.	1498	1.07.1982
Oświno	Park dworski		XIX w.	1511	1.07.1982
Sątyrz	Park dworski		2 poł. XIX w.	1535	1.07.1982
Starzyce	Park pałacowy		-	1532	29.09.1983
Wieleń Pomorski	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil.pw. MB Królowej Polski	d. cmentarz przy kościele, ob. nieczynny	1852 r.	780	17.01.2011
		Ogrodzenie, kam., z bramą			
	Park pałacowy		2 poł. XVII w., XIX w.	1487	15.07.1982

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa, Rejestr zabytków woj. zachodniopomorskiego (stan na 31.03.2019)

Tabela 5. Rejestr zabytków ruchomych (księga B) w Gminie Chociwel

Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru zabytków woj. Zachodniopomorskiego	Data wpisu
Starzyce	Park pałacowy	-	1027	29.09.1983

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa, Rejestr zabytków woj. zachodniopomorskiego (stan na 31.03.2019)

Tabela 6. Rejestr zabytków archeologicznych (księga C) w Gminie Chociwel

Nazwa	Numer AZP	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru zabytków woj. Zachodniopomorskiego	Data wpisu
Nastazin (msc. Kania)	-	Grodzisko	Wczesne średniowiecze	663	28.11.1970
Wieleń Pomorski	AZP 29-14/5	Grodzisko		623	10.12.1969
	AZP 29-14/6	Grodzisko		738	15.12.1972
Długie	-	Grodzisko		578	16.12.1968
Chociwel	-	Grodzisko		589	16.12.1968
Karkowo	-	Grodzisko		590	16.12.1968

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa, <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>

1.2 Społeczeństwo

1.2.1 Demografia

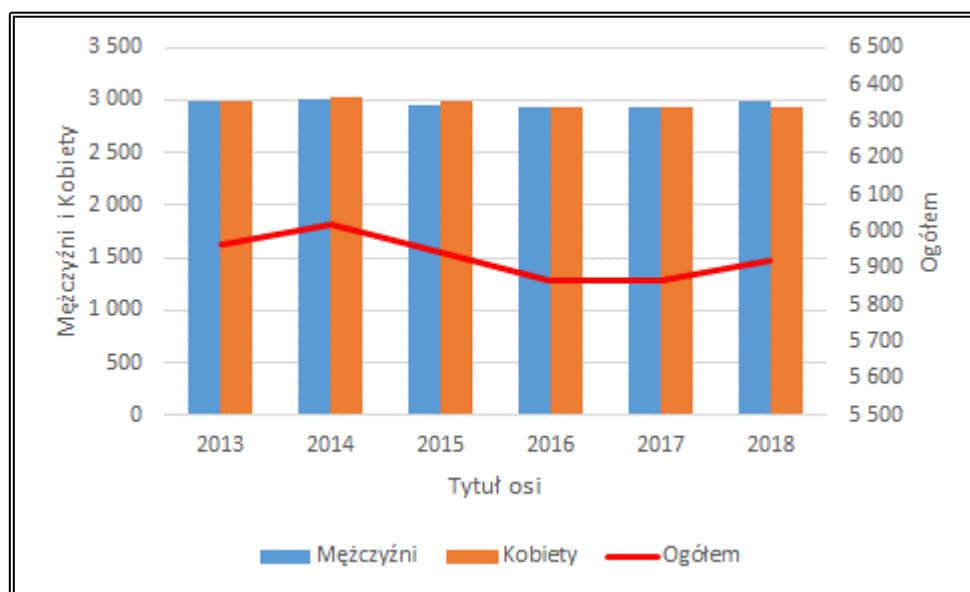
Według danych GUS na dzień 31 grudnia 2018 r. liczba mieszkańców Gminy Chociwel wyniosła 5 919 osób, a gęstość zaludnienia 37 osób/km². Niewielką przewagę stanowili mężczyźni – 2 989 osób tj. 50,50%, liczba kobiet wyniosła natomiast 2 930 osób i stanowiła 49,50% wszystkich mieszkańców Gminy. Obszar miejski skupia więcej ludności – w Chociwlu na koniec 2018 r. odnotowano 3 209 osób tj. 54,22% wszystkich mieszkańców Gminy, a na obszarze wiejskim – 2 710 osób tj. 45,78% ludności Gminy.

Na przestrzeni analizowanych lat (2013-2018) ogólna liczba ludności ulegała wahaniom lecz w porównaniu do 2013 r., w 2018 r. odnotowano spadek liczby mieszkańców o 43 osoby, tj. o 0,72%.

Tabela 7. Liczba ludności w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem	Osoba	5 962	6 020	5 942	5 865	5 868	5 919
Mężczyźni		2 981	3 002	2 958	2 931	2 937	2 989
Kobiety		2 981	3 018	2 984	2 934	2 931	2 930
Ogółem w mieście		3 206	3 237	3 196	3 174	3 183	3 209
Mężczyźni w mieście		1 570	1 591	1 566	1 548	1 548	1 578
Kobiety w mieście		1 636	1 646	1 630	1 626	1 635	1 631
Ogółem na wsi		2 756	2 783	2 746	2 691	2 685	2 710
Mężczyźni na wsi		1 411	1 411	1 392	1 383	1 389	1 411
Kobiety na wsi		1 345	1 372	1 354	1 308	1 296	1 299

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 1. Liczba ludności w latach 2013-2018 ogółem w Gminie Chociwel

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Analizując poszczególne grupy ekonomiczne mieszkańców, na przestrzeni lat 2013-2018 odnotowano spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o 52 osoby, z 1 092 osób w 2013 r. do 1 040 osób w 2018 r. W stosunku do ogólnej liczby ludności udział procentowy tej grupy spadł z 18,32% w 2013 r. do 17,57% w 2018 r.

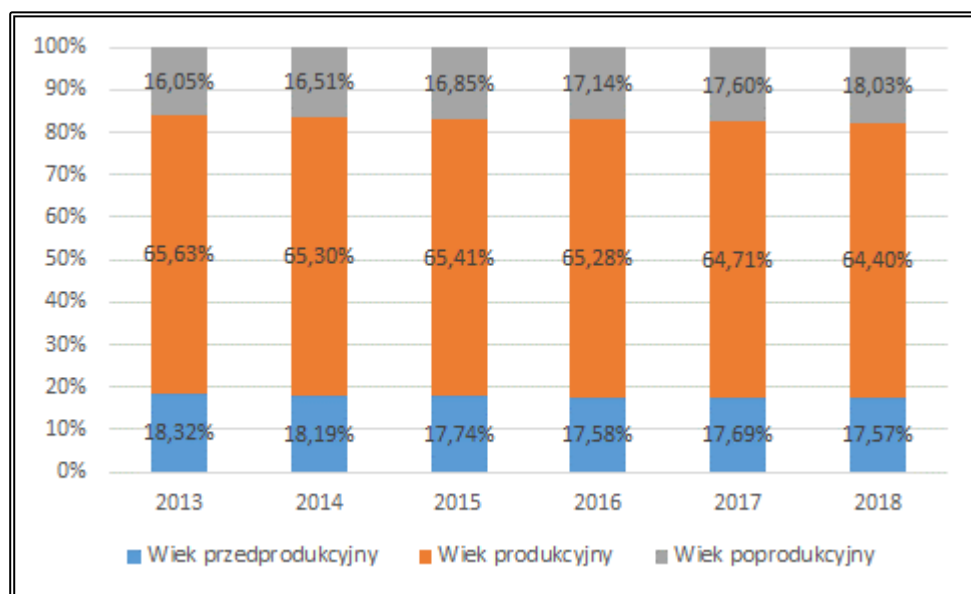
W grupie osób w wieku produkcyjnym również zanotowano zmniejszenie się liczby ludności z 3 913 osób w 2013 r. do 3 812 osób w 2018 r. Liczba mieszkańców spadła więc o 101 osób. W stosunku do ogólnej liczby ludności udział procentowy tej grupy spadł z 65,63% w 2013 r. do 64,40% w 2018 r.

Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym jako jedyna zanotowała wzrost o 110 osób z 957 osób w 2013 r. do 1 067 w 2018 r. W stosunku do ogólnej liczby ludności udział procentowy tej grupy wzrósł z 16,05% w 2013 r. do 18,03% w 2018 r. Biorąc powyższe pod uwagę, należy zauważyć postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Tabela 8. Ludność Gminy Chociwel w latach 2013-2018 wg grup ekonomicznych

Wyszczególnienie		Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ogółem	Osoba	1 092	1 095	1 054	1 031	1 038	1 040
		% ogólnej liczby ludności	18,32%	18,19%	17,74%	17,58%	17,69%	17,57%
	Mężczyźni	Osoba	539	554	542	532	539	544
		% ogólnej liczby mężczyzn	18,08%	18,46%	18,33%	18,16%	18,35%	18,20%
	Kobiety	Osoba	553	541	512	499	499	496
		% ogólnej liczby kobiet	18,55%	17,93%	17,16%	17,01%	17,02%	16,93%
Ludność w wieku produkcyjnym	Ogółem	Osoba	3 913	3 931	3 887	3 829	3 797	3 812
		% ogólnej liczby ludności	65,63%	65,30%	65,41%	65,28%	64,71%	64,40%
	Mężczyźni	Osoba	2 155	2 151	2 116	2 087	2 069	2 095
		% ogólnej liczby mężczyzn	72,29%	71,65%	71,53%	71,20%	70,45%	70,09%
	Kobiety	Osoba	1 758	1 780	1 771	1 742	1 728	1 717
		% ogólnej liczby kobiet	58,97%	58,98%	59,35%	59,37%	58,96%	58,60%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	Ogółem	Osoba	957	994	1 001	1 005	1 033	1 067
		% ogólnej liczby ludności	16,05%	16,51%	16,85%	17,14%	17,60%	18,03%
	Mężczyźni	Osoba	287	297	300	312	329	350
		% ogólnej liczby mężczyzn	9,63%	9,89%	10,14%	10,64%	11,20%	11,71%
	Kobiety	Osoba	670	697	701	693	704	717
		% ogólnej liczby kobiet	22,48%	23,09%	23,49%	23,62%	24,02%	24,47%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 2. Udział poszczególnych grup ekonomicznych Gminy Chociwel w ogólnej liczbie ludności w [%] w latach 2013-2018

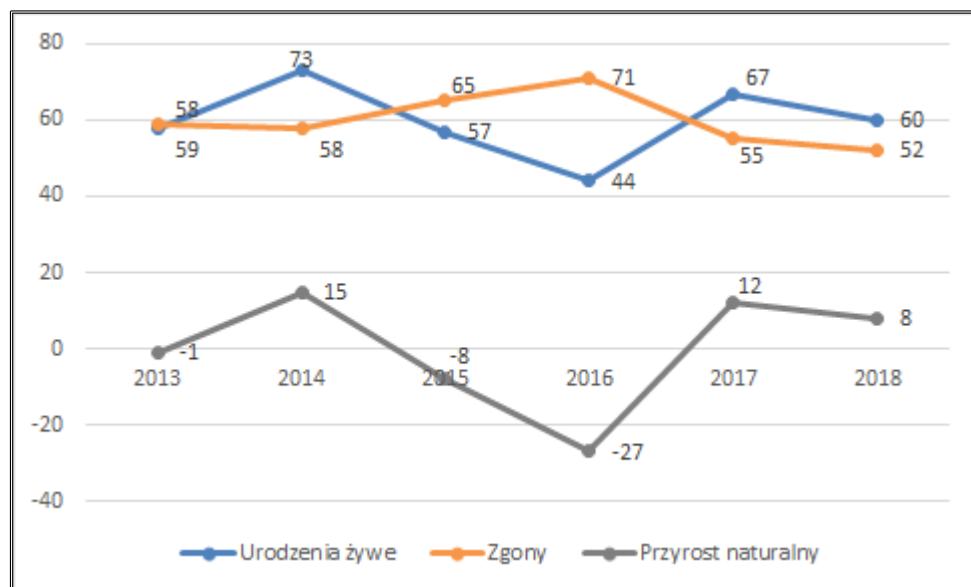
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Na przestrzeni lat 2013-2018 liczba urodzeń, jak i zgonów ulegała ciągłym wahaniom, przy czym w 2018 r. w przypadku urodzeń odnotowano nieznaczny wzrost (o 3,45%), a w przypadku zgonów odnotowano spadek (o 11,86%). Wskaźnik przyrostu naturalnego przyjmował ujemne wartości w 2013 r. oraz w latach 2015-2016, a dodatnie w 2014 r. i w ostatnich dwóch analizowanych latach. Dokładne dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 9. Przyrost naturalny na terenie Gminy Chociwel w latach 2013-2017

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Urodzenia żywe						
Ogółem	58	73	57	44	67	60
Mężczyźni	34	42	36	19	33	32
Kobiety	24	31	21	25	34	28
Zgony						
Ogółem	59	58	65	71	55	52
Mężczyźni	25	39	34	33	27	22
Kobiety	34	19	31	38	28	30
Przyrost naturalny						
Ogółem	-1	15	-8	-27	12	8
Mężczyźni	9	3	2	-14	6	10
Kobiety	-10	12	-10	-13	6	-2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 3. Przyrost naturalny na terenie Gminy Chociwel w latach 2013-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL/start>

W latach 2013-2016 liczba osób wymeldowujących się przewyższała liczbę osób meldujących się. Od 2017 r. odnotowywano odwrotną sytuację, gdzie liczba osób meldujących się była wyższa od liczby osób wymeldowujących się. Wskaźnik salda migracji w ruchu wewnętrznym przyjmował do 2016 r. wyłącznie ujemne wartości.

Tabela 10. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w Gminie Chociwel w roku 2013-2018

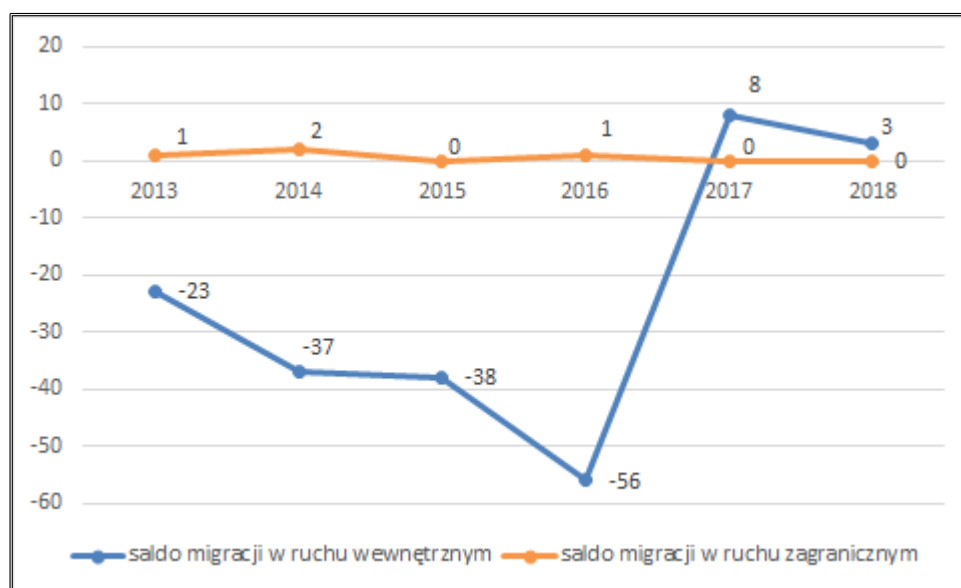
Wyszczególnienie		Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ruch wewnętrzny								
Zameldowania	Ogółem	Osoba	72	59	71	63	97	89
	Mężczyźni		26	27	28	39	48	42
	Kobiety		46	32	43	24	49	47
Wymeldowania	Ogółem	Osoba	95	96	109	119	89	86
	Mężczyźni		42	47	52	55	45	45
	Kobiety		53	49	57	64	44	41
Saldo migracji	Ogółem	Osoba	-23	-37	-38	-56	8	3
	Mężczyźni		-16	-20	-24	-16	3	-3
	Kobiety		-7	-17	-14	-40	5	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL/start>

W ruchu zagranicznym do 2016 r. odnotowano niewielkie dodatnie saldo migracji.

Tabela 11. Migracje zagraniczne w Gminie Chociwel w roku 2013-2018

Wyszczególnienie		Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ruch zagraniczny								
Zameldowania	Ogółem	Osoba	1	2	0	1	0	0
	Mężczyźni		0	0	0	1	0	0
	Kobiety		1	2	0	0	0	0
Wymeldowania	Ogółem	Osoba	0	0	0	0	0	0
	Mężczyźni		0	0	0	0	0	0
	Kobiety		0	0	0	0	0	0
Saldo migracji	Ogółem	Osoba	1	2	0	1	0	0
	Mężczyźni		0	0	0	1	0	0
	Kobiety		1	2	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>**Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej w Gminie Chociwel w latach 2013-2018**Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

1.2.2 Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców

Najliczniejszą grupą wiekową wśród mieszkańców Gminy są osoby w wieku 30-34 – w 2018 r. grupa ta liczyła 498 osób. Najmniej liczna grupa wiekowa to przedział 85 i więcej, gdzie liczba osób wyniosła 83. Wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, obserwuje się przeważnie nadwyżkę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet, natomiast w grupie poprodukcyjnej to liczba kobiet przeważa liczbę mężczyzn. Struktura wieku Gminy Chociwel przypomina strukturę wieku ogólnokrajową i tak, jak ona pokazuje narastający problem starzejącego się społeczeństwa.

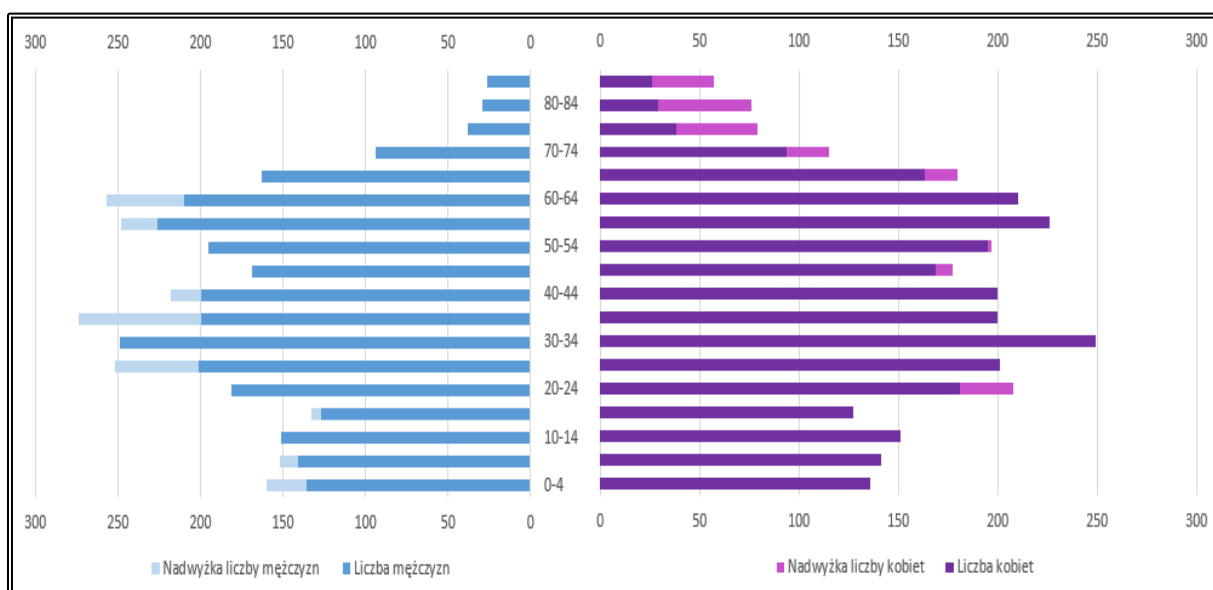
Tabela 12. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Chociwel

Wiek	Płeć	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0-4	Ogółem	292	304	292	278	291	296
	M	161	172	164	152	156	160
	K	131	132	128	126	135	136
5-9	Ogółem	302	303	314	313	313	293
	M	148	149	159	156	160	152
	K	154	154	155	157	153	141
10-14	Ogółem	291	287	274	271	272	302
	M	141	148	139	144	135	151
	K	150	139	135	127	137	151
15-19	Ogółem	369	345	324	294	273	260
	M	165	147	142	137	135	133
	K	204	198	182	157	138	127
20-24	Ogółem	438	462	433	419	401	389
	M	246	247	222	206	190	181
	K	192	215	211	213	211	208
25-29	Ogółem	506	484	480	479	476	453
	M	255	240	253	256	261	252
	K	251	244	227	223	215	201
30-34	Ogółem	487	502	509	490	474	498
	M	280	278	269	259	246	249
	K	207	224	240	231	228	249
35-39	Ogółem	429	444	450	461	467	474
	M	225	245	252	256	255	274
	K	204	199	198	205	212	200
40-44	Ogółem	361	364	357	374	401	418
	M	180	188	175	187	212	218
	K	181	176	182	187	189	200
45-49	Ogółem	395	370	348	336	337	346
	M	202	180	181	175	163	169
	K	193	190	167	161	174	177
50-54	Ogółem	478	459	450	433	417	392
	M	248	233	216	202	205	195
	K	230	226	234	231	212	197
55-59	Ogółem	478	516	507	496	473	474
	M	264	292	283	273	250	248
	K	214	224	224	223	223	226
60-64	Ogółem	374	387	407	426	450	467
	M	179	186	203	216	240	257
	K	195	201	204	210	210	210
65-69	Ogółem	242	275	302	305	320	343
	M	116	129	142	147	153	163
	K	126	146	160	158	167	180

Wiek	Płeć	2013	2014	2015	2016	2017	2018
70 i więcej	Ogółem	520	518	495	490	503	514
	M	171	168	158	165	176	187
	K	349	350	337	325	327	327
70-74	Ogółem	154	137	134	155	181	209
	M	60	53	54	64	81	94
	K	94	84	80	91	100	115
75-79	Ogółem	148	146	137	126	120	117
	M	50	50	44	42	37	38
	K	98	96	93	84	83	79
80-84	Ogółem	118	125	119	122	114	105
	M	45	45	39	34	32	29
	K	73	80	80	88	82	76
85 i więcej	Ogółem	100	110	105	87	88	83
	M	16	20	21	25	26	26
	K	84	90	84	62	62	57

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 5. Struktura wieku w Gminie Chociwel (stan na rok 2018)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Poznaniu średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego dla powiatu stargardzkiego w 2018 r. wyniosły dla: historii (wos-u) – 53,28%, języka polskiego – 62,18%, przedmiotów przyrodniczych – 50,99%, matematyki – 44,85%, języka angielskiego (poziom podstawowy) – 63,08%, języka angielskiego (poziom rozszerzony) – 50,67%, języka niemieckiego (poziom podstawowy) – 52,98% i języka niemieckiego (poziom rozszerzony) – 35,79%.

Porównując wyniki dla powiatu ze średnimi wynikami uzyskanymi przez gimnazjalistów w Gminie Chociwel, wynik wyższy udało się uzyskać dla języka polskiego oraz języka niemieckiego zarówno na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Dla pozostałych przedmiotów, tj. historii (wos-u), przedmiotów przyrodniczych, matematyki, języka angielskiego (poziom podstawowy i rozszerzony) uczniowie ze szkół w Gminie Chociwel uzyskali wyniki poniżej średniej dla Powiatu, przy czym najniższy wynik, w porównaniu ze średnimi osiągnięciami w powiecie, uzyskali uczniowie z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym.

Tabela 13. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego (arkusze standardowe – G1) w Gminie Chociwel w latach 2015-2018 w [%]

Wyszczególnienie		2015	2016	2017	2018
historia, vos	Gmina Chociwel	63,80	53,13	47,65	47,27
	powiat stargardzki	61,75	52,32	54,24	53,28
język polski	Gmina Chociwel	57,58	64,67	62,78	63,06
	powiat stargardzki	57,23	64,28	64,12	62,17
przedmioty przyrodnicze	Gmina Chociwel	49,84	44,95	42,49	45,90
	powiat stargardzki	47,55	47,08	48,04	50,99
matematyka	Gmina Chociwel	53,04	44,69	36,25	42,02
	powiat stargardzki	43,51	41,94	40,85	44,85
język angielski, poziom podstawowy	Gmina Chociwel	77,27	48,78	67,00	43,30
	powiat stargardzki	66,70	59,91	64,73	63,08
język angielski, poziom rozszerzony	Gmina Chociwel	64,03	39,50	62,32	46,50
	powiat stargardzki	49,56	41,43	47,08	50,67
język niemiecki, poziom podstawowy	Gmina Chociwel	54,55	75,00	41,31	58,56
	powiat stargardzki	57,00	60,53	54,04	52,98
język niemiecki, poziom rozszerzony	Gmina Chociwel	-	43,00	34,00	64,20
	powiat stargardzki	29,39	35,84	30,51	35,79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie średnich wyników OKE w Poznaniu, <http://www.oke.poznan.pl/>

W związku z reformą systemu oświaty, poniżej przedstawiono dodatkowo średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty, który uczniowie szkół podstawowych pisali ostatni raz w 2016 r.

Średnie wyniki dla powiatu stargardzkiego w 2016 r. wyniosły dla: części pierwszej – 58,27%, języka polskiego – 66,42%, matematyki – 49,62%, języka angielskiego – 66,42% i języka niemieckiego – 55,72%. Porównując je ze średnimi wynikami uzyskanymi w Gminie Chociwel, zauważyć można, że we wszystkich częściach sprawdzianu uczniowie ze szkół w Gminie Chociwel uzyskali niższe wyniki, niż uczniowie w całym powiecie.

Tabela 14. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty (arkusze S1, S2, S4, S5, S6) w Gminie Chociwel w latach 2015-2016 w [%]

Wyszczególnienie		2015	2016
Część pierwsza	Gmina Chociwel	56,50	52,43
	powiat stargardzki	63,29	58,27
Część pierwsza – Język Polski	Gmina Chociwel	64,36	59,35
	powiat stargardzki	69,51	66,42
Część pierwsza – Matematyka	Gmina Chociwel	48,13	45,00
	powiat stargardzki	56,75	49,62
Część druga – Język Angielski	Gmina Chociwel	-	63,17
	powiat stargardzki	75,82	66,42
Część druga – Język Niemiecki	Gmina Chociwel	68,69	-
	powiat stargardzki	68,07	55,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie średnich wyników OKE w Poznaniu, <http://www.oke.poznan.pl/>
 Sprawdzian ósmoklasisty zostanie po raz pierwszy przeprowadzony w roku szkolnym 2018/2019 i będzie sprawdzał wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.

1.2.3 Mieszkalnictwo

Mieszkalnictwo na terenie Gminy ulega systematycznemu rozwojowi. W badanym okresie zauważyć można wzrost liczby mieszkań zarówno na obszarze wiejskim, jak i w mieście Chociwel.

Liczba budynków mieszkalnych w Gminie Chociwel od 2013 r. wzrosła o 22 i wyniosła 842 budynki na koniec 2018 r. Liczba mieszkań na koniec analizowanego okresu wyniosła 1 859, a łączna ich powierzchnia to 131 805 m². W przypadku liczby mieszkań odnotowano wzrost o 25, tj. 1,34%, a w przypadku ich powierzchni odnotowano wzrost o 3 367 m², tj. 2,62%.

Tabela 15. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
budynki mieszkalne	-	820	823	827	829	838	842
zasoby mieszkaniowe ogółem							
mieszkania	-	1 859	1 862	1 867	1 870	1 879	1 884
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	128 438	128 849	129 599	130 000	131 159	131 805
w miastach							
mieszkania	-	1 032	1 034	1 036	1 038	1 041	1 045
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	68 980	69 253	69 574	69 782	70 126	70 655
na wsi							
mieszkania	-	827	828	831	832	838	839
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	59 458	59 596	60 025	60 218	61 033	61 150

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

W gminnym zasobie mieszkaniowym według danych z 2018 r. znajdowało się 50 mieszkań, w tym:

- mieszkania komunalne – 32 w Chociwlu,
- mieszkania komunalne – 8 na wsi (Oświno, Karkowo, Bród, Długie),
- mieszkania socjalne – 1 w Chociwlu,
- mieszkania socjalne – 9 na wsi (Lisowo).

Powierzchnia użytkowa gminnego zasobu mieszkaniowego wyniosła łącznie 2 237,19 m², w tym w mieście 1 441,32 m², a na obszarze wiejskim 795,87 m².

Uchwałą Nr XXVIII/173/17 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 27 września 2017 r. przyjęty został Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2018-2022, w ramach którego przeprowadzono analizę potrzeb remontowych mieszkań w budynkach komunalnych oraz w budynkach funkcjonujących wspólnot mieszkaniowych. Gmina podejmuje działania m.in. z zakresu remontu dachów, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, malowania klatek schodowych oraz bieżącej konserwacji, co ma poprawić jakość zamieszkania.

1.2.4 Struktura zatrudnienia i rynek pracy

Według danych GUS w 2018 r. na terenie Gminy Chociwel ilość osób pracujących na 1 000 ludności wyniosła 124 osoby. Pracowało wówczas 484 mężczyzn i 251 kobiet z terenu Gminy

Chociwel, co łącznie daje liczbę 735 pracujących. W porównaniu do 2013 r. zaobserwowano wzrost z poziomu 690 do 735 pracujących, tj. 6,52%.

Tabela 16. Pracujący mieszkańcy Gminy Chociwel

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pracujący w gminach wg płci							
ogółem	osoba	690	711	709	737	704	735
mężczyźni	osoba	453	468	458	494	479	484
kobiety	osoba	237	243	251	243	225	251
Pracujący na 1 000 ludności							
ogółem	osoba	116	118	119	126	120	124

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Dostęp do zatrudnienia wywiera wpływ na sytuację materialną mieszkańców. Na przestrzeni lat 2013-2018 odnotowano wyraźny spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W 2013 r. liczba ta wynosiła 566 osób, a do końca 2018 r. spadła do 352 osób, tj. o 214 osób, co daje spadek o 37,81% w stosunku do 2013 r.

Tabela 17. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	osoba	566	499	410	349	328	352

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem spadł z poziomu 9,5% w 2013 r. do 6,0% w 2018 r. W porównaniu do średnich wartości tego wskaźnika dla powiatu stargardzkiego i województwa zachodniopomorskiego widać, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy znajduje się na podobnym poziomie.

Tabela 18. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gmina Chociwel	%	9,5	8,4	6,8	5,9	5,6	6,0
powiat stargardzki		10,4	9,1	8,2	7,5	6,7	6,0
województwo zachodniopomorskie		9,7	8,5	7,7	6,9	6,0	5,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

1.2.5 Bezrobocie

W Gminie Chociwel, podobnie jak w innych rejonach kraju, w ostatnich latach zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych. W latach 2013-2018 na terenie Gminy liczba osób

bezrobotnych zmniejszyła się aż o 55,63%. Porównując liczbę bezrobotnych kobiet i mężczyzn, zauważyć można, że w większym stopniu bezrobocie dotyczy kobiet. W 2018 r. na 193 odnotowanych osób bezrobotnych zarejestrowanych, 120 osób to kobiety.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ogółem w Gminie Chociwel spadł z poziomu 11,1% w 2013 r. do 5,1% w 2018 r. Dla porównania, według danych GUS w 2018 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie stargardzkim wyniosła 7,9%, w województwie zachodniopomorskim 7,4%, a w Polsce 5,8%.

Szczegółowe zestawienie danych nt. liczby i udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Bezrobocie na terenie Gminy Chociwel

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminach							
ogółem	osoba	435	418	335	266	205	193
mężczyźni	osoba	174	180	135	101	69	73
kobiety	osoba	261	238	200	165	136	120
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci							
ogółem	%	11,1	10,6	8,6	6,9	5,4	5,1
mężczyźni	%	8,1	8,4	6,4	4,8	3,3	3,5
kobiety	%	14,8	13,4	11,3	9,5	7,9	7,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

W grupie osób do 25 roku życia liczba bezrobotnych spadła z 89 w 2013 r. do 32 w 2018 r., tj. o 64,04%. W grupie osób do 30 roku życia ilość bezrobotnych spadła z 118 w 2015 r. do 55 w 2018 r. tj. o 53,39%. W ostatniej analizowanej grupie tj. osób powyżej 50 roku życia, liczba bezrobotnych spadła z 114 w 2013 r. do 58 w 2018 r., tj. o 49,12%. Liczba osób pozostająca długotrwale bezrobotna zmniejszyła się w analizowanym okresie o 146 osób, tj. o 56,15%. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bezrobotni zarejestrowani wg wieku							
Do 25 roku życia	Osoba	89	93	67	32	27	32
Do 30 roku życia	Osoba	-	-	118	76	61	55
Powyżej 50 roku życia	Osoba	114	110	88	71	58	58
Długotrwale bezrobotni	Osoba	260	252	191	170	115	114

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

1.3 Gospodarka

1.3.1 Rolnictwo

Rolnictwo to jedna z podstawowych funkcji gospodarczych gmin, w szczególności w gminach wiejskich. Gmina Chociwel jest gminą miejsko-wiejską, przy czym obszar wiejski zajmuje znaczną jej część.

Według dostępnych danych GUS z 2014 r. powierzchnia użytków rolnych wynosiła 8 630 ha, co stanowiło 53,66% całkowitej powierzchni Gminy. Największy udział w ogólnej powierzchni gruntów rolnych zajmują grunty orne (79,92%) oraz łąki trwałe (6,28%).

W granicach administracyjnych miasta znajdowało się 164 ha, czyli 1,90% użytków rolnych Gminy, a na obszarze wiejskim 8 466 ha tj. 98,10% całkowitej powierzchni użytków rolnych.

Tabela 21. Wykorzystanie użytków rolnych w Gminie Chociwel wg danych z 2014 r.

Wyszczególnienie	Gmina Chociwel		miasto		obszar wiejski	
	Powierzchnia					
	ha	%	ha	%	ha	%
Grunty orne	6 880	79,72	114	69,51	6 766	79,92
Sady	41	0,48	0	0,00	41	0,48
Łąki trwałe	980	11,36	31	18,90	949	11,21
Pastwiska trwałe	542	6,28	9	5,49	533	6,30
Grunty rolne zabudowane	151	1,75	10	6,10	141	1,67
Pozostałe	36	0,42	0	0,00	36	0,43
Razem użytki rolne [ha]	8 630		164		8 466	
Łączna powierzchnia	16 082					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Na obszarze Gminy występują gleby płowe, rdzawe i bielcowe. Pod względem klas ziemi przeważają gleby zaliczane do średniej i słabej klasy botanicznej (klasy IV-V).

Zgodnie z danymi GUS według grup podmiotów działalności PKD 2007, w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo odnotowano 25 podmiotów na 477 wszystkich podmiotów gospodarczych.

W zakresie rodzaju gospodarstw rolnych, dostępnymi danymi nt. wielkości gospodarstw są dane GUS zebrane w ramach Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r., zgodnie z którymi na terenie Gminy Chociwel w tamtym czasie funkcjonowało 511 gospodarstw rolnych, w tym 239 gospodarstw do 1 ha włącznie.

1.3.2 Przedsiębiorczość

Na koniec 2018 r. na terenie Gminy zarejestrowanych było 477 podmiotów gospodarczych, w tym 466 w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów gospodarczych ogółem od 2013 r. wzrosła o 6,47%. W sektorze publicznym w 2018 r. liczba podmiotów zmniejszyła się o 3 w porównaniu do 2013 r., natomiast w sektorze prywatnym liczba podmiotów zwiększyła się o 30. Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Gminy, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym prezentuje tabela poniżej.

Tabela 22. Struktura działalności gospodarczej według sektorów na terenie Gminy Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Podmioty gospodarki narodowej						
Ogółem	448	434	432	442	460	477
Sektor publiczny						
Ogółem	12	10	10	10	9	9
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	9	7	7	7	6	6
Sektor prywatny						
Ogółem	436	424	422	431	449	466
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	357	336	333	340	358	378
Spółki handlowe	20	21	22	22	22	16
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	6	6	6	6	6	5
Spółdzielnie	6	6	6	6	6	4
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	9	10	11	13	14	14

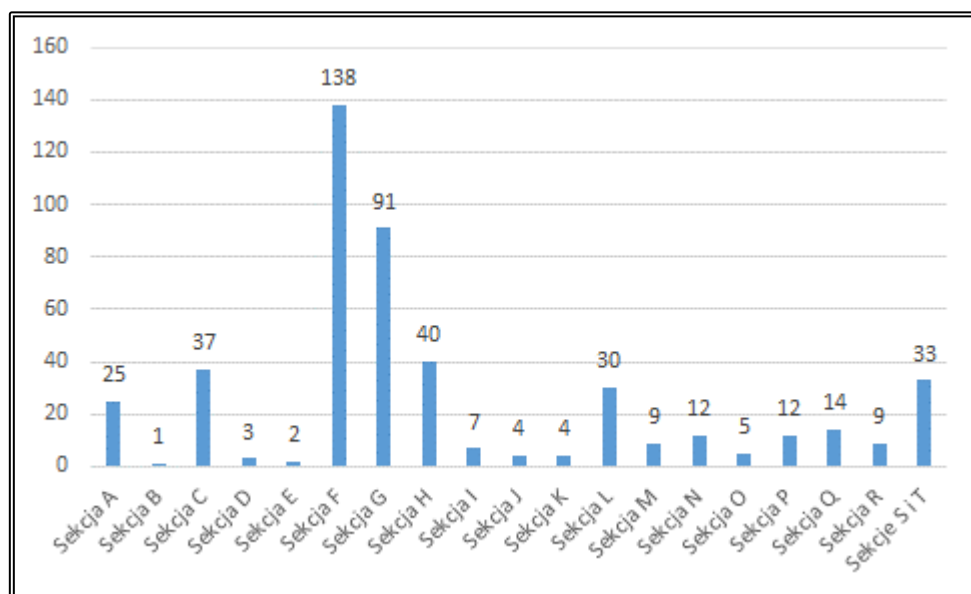
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Zgodnie z danymi dotyczącymi struktury działalności gospodarczej prowadzonej w Gminie Chociwel przedstawionymi na poniższym wykresie, działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy skupia się głównie w sekcji F i dotyczy branży budowlanej (138 podmiotów w 2018 r.), sekcji G, która powiązana jest z handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych włączając motocykle (91 podmiotów w 2018 r.) oraz sekcji H powiązanej z transportem i gospodarką magazynową (40 podmiotów w 2018 r.).

Tabela 23. Podział i liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Chociwel w latach 2013-2018 wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych

Wyszczególnienie	Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana (2013- 2018)	Zmiana [%]
Sekcja A	Podmiot	29	25	27	28	28	25	-4	-13,79%
Sekcja B	Podmiot	3	2	2	2	2	1	-2	-66,67%
Sekcja C	Podmiot	37	34	31	33	34	37	0	0,00%
Sekcja D	Podmiot	1	1	1	3	3	3	2	200,00%
Sekcja E	Podmiot	2	2	2	3	2	2	0	0,00%
Sekcja F	Podmiot	128	119	114	116	126	138	10	7,81%
Sekcja G	Podmiot	97	89	88	88	91	91	-6	-6,19%
Sekcja H	Podmiot	27	32	39	37	38	40	13	48,15%
Sekcja I	Podmiot	7	6	6	6	8	7	0	0,00%
Sekcja J	Podmiot	4	3	4	4	3	4	0	0,00%
Sekcja K	Podmiot	4	3	5	5	5	4	0	0,00%
Sekcja L	Podmiot	21	28	28	29	29	30	9	42,86%
Sekcja M	Podmiot	16	15	12	13	12	9	-7	-43,75%
Sekcja N	Podmiot	9	10	9	11	12	12	3	33,33%
Sekcja O	Podmiot	4	4	5	5	5	5	1	25,00%
Sekcja P	Podmiot	13	13	12	13	12	12	-1	-7,69%
Sekcja Q	Podmiot	13	14	13	12	13	14	1	7,69%
Sekcja R	Podmiot	8	8	9	8	10	9	1	12,50%
Sekcje S i T	Podmiot	25	26	25	26	26	33	8	32,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Wykres 6. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy wg sekcji PKD 2007 w roku 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Według klas wielkości, na terenie Gminy Chociwel w 2018 r. dominowały mikroprzedsiębiorstwa, czyli podmioty zatrudniające poniżej 10 pracowników. W tym czasie zarejestrowanych było 466 podmiotów, które stanowiły 97,69% wszystkich podmiotów gospodarczych. W następnej kolejności pod względem liczby podmiotów, znalazły się małe przedsiębiorstwa (zatrudniające od 10 do 49 osób) – ich udział wyniósł 1,47% wszystkich podmiotów, następnie średnie przedsiębiorstwa (zatrudniające od 50 do 249 osób) – 0,84%. Duże przedsiębiorstwa, czyli zatrudniające powyżej 250 osób, nie są zlokalizowane na terenie Gminy. Na przestrzeni lat (2013-2018) odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw o 36 podmiotów, liczba małych przedsiębiorstw zmalała o 6 podmiotów, a wśród średnich przedsiębiorstw odnotowano spadek o 1 podmiot.

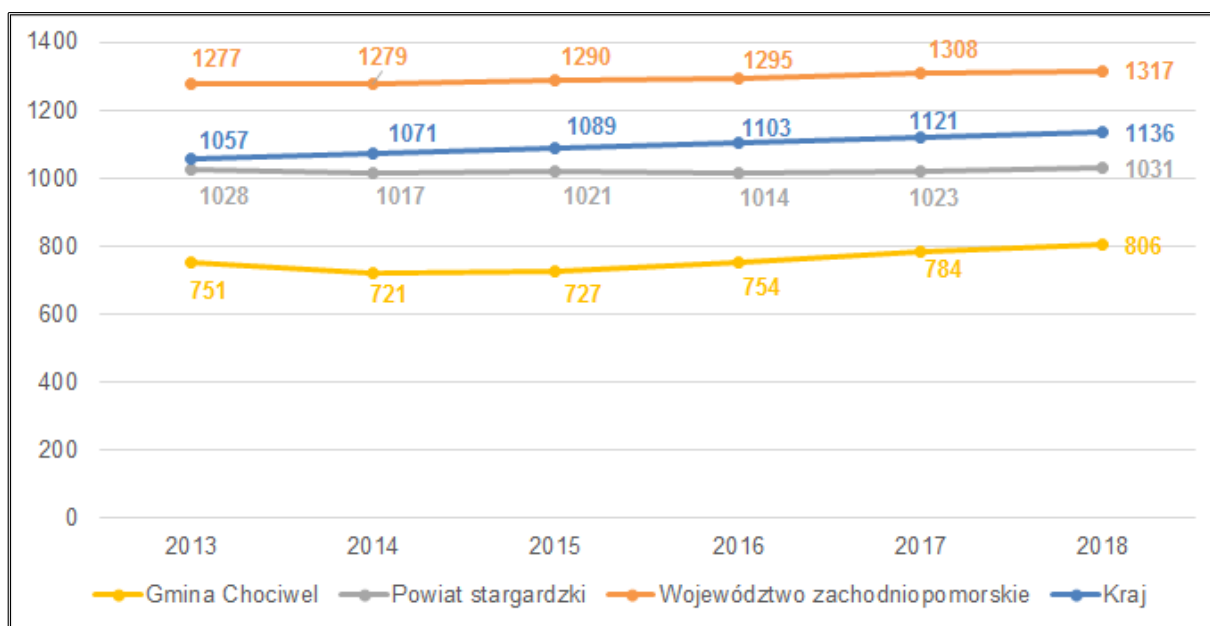
Tabela 24. Liczba podmiotów wg klas wielkości

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana (2013- 2018)	Udział 2018
Mikroprzedsiębiorstwa	430	416	415	425	444	466	36	97,69%
Małe przedsiębiorstwa	13	13	12	12	11	7	-6	1,47%
Średnie przedsiębiorstwa	5	5	5	5	5	4	-1	0,84%
Duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	-
Razem	448	434	432	442	460	477	29	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców w Gminie w latach 2013-2018 wykazała tendencję wzrostową. Wskaźnik ten wzrósł z 751 podmiotów w 2013 r. do 806 w 2018 r. Wskaźnik dla Gminy Chociwel plasuje się poniżej wskaźnika dla powiatu stargardzkiego (1 031 podmiotów na 10 tys. mieszkańców w 2018 r.), a także poniżej wskaźnika dla województwa zachodniopomorskiego (1 317 podmiotów na 10 tys. mieszkańców w 2018 r.) i kraju (1 136 podmiotów na 10 tys. mieszkańców w 2018 r.).

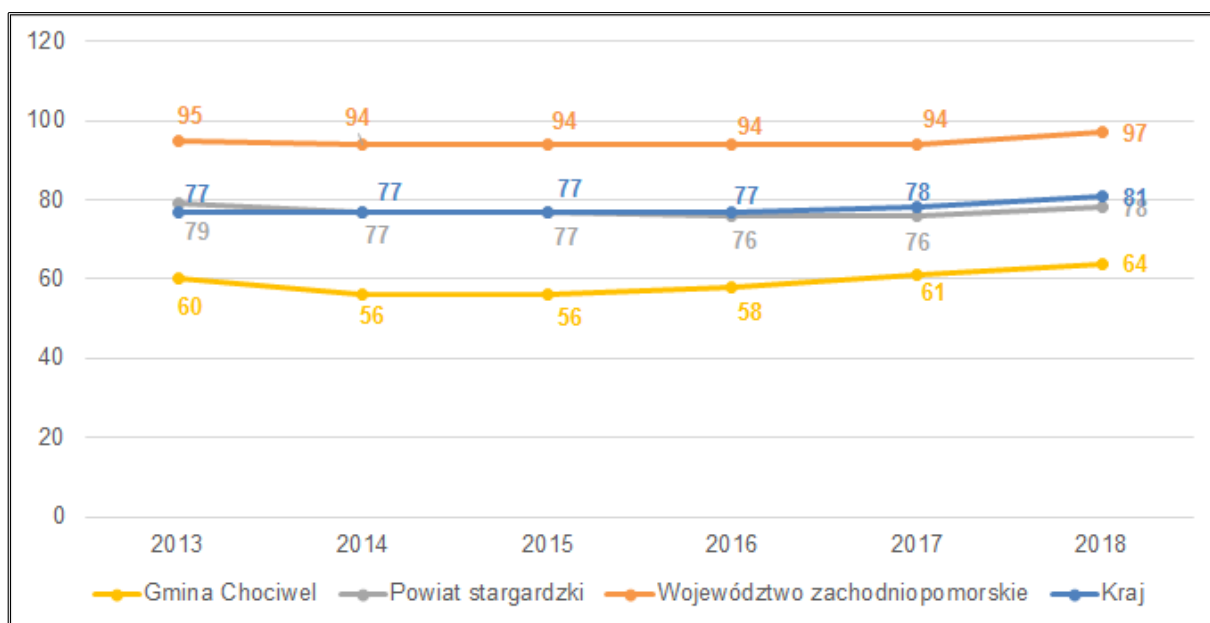
Wykres 7. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców na terenie Gminy Chociwel, powiatu stargardzkiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców w Gminie Chociwel w latach 2013-2018 uległa w pierwszej kolejności spadkowi z 60 osób w 2013 r. do 56 osób w 2014 r., następnie utrzymała się na takim samym poziomie w 2015, by zanotować wzrost do poziomu 64 osób w 2018 r. Wskaźnik dla Gminy Chociwel podobnie, jak dla podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców, był niższy niż dla powiatu stargardzkiego (78 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców w 2018 r.), województwa zachodniopomorskiego (97 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców w 2018 r.) i kraju (81 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców w 2018 r.).

Wykres 8. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców na terenie Gminy Chociwel, powiatu stargardzkiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bd1.stat.gov.pl/BDL/start>

Istotną rolę w rozwoju gospodarczym Gminy Chociwel odgrywają 3 zakłady produkcyjne: IKEA Industry Poland Sp. z o.o.², Frohmasco Sp. z o.o. oraz Scanbet Sp. z o.o.

Podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych, mieszkańcy wskazali na potrzebę zwiększenia liczby miejsc, co możliwe byłoby dzięki wejściu na rynek jeszcze jednego kluczowego przedsiębiorstwa. Ożywiłoby to sferę gospodarczą na terenie Gminy.

1.4 Infrastruktura techniczna

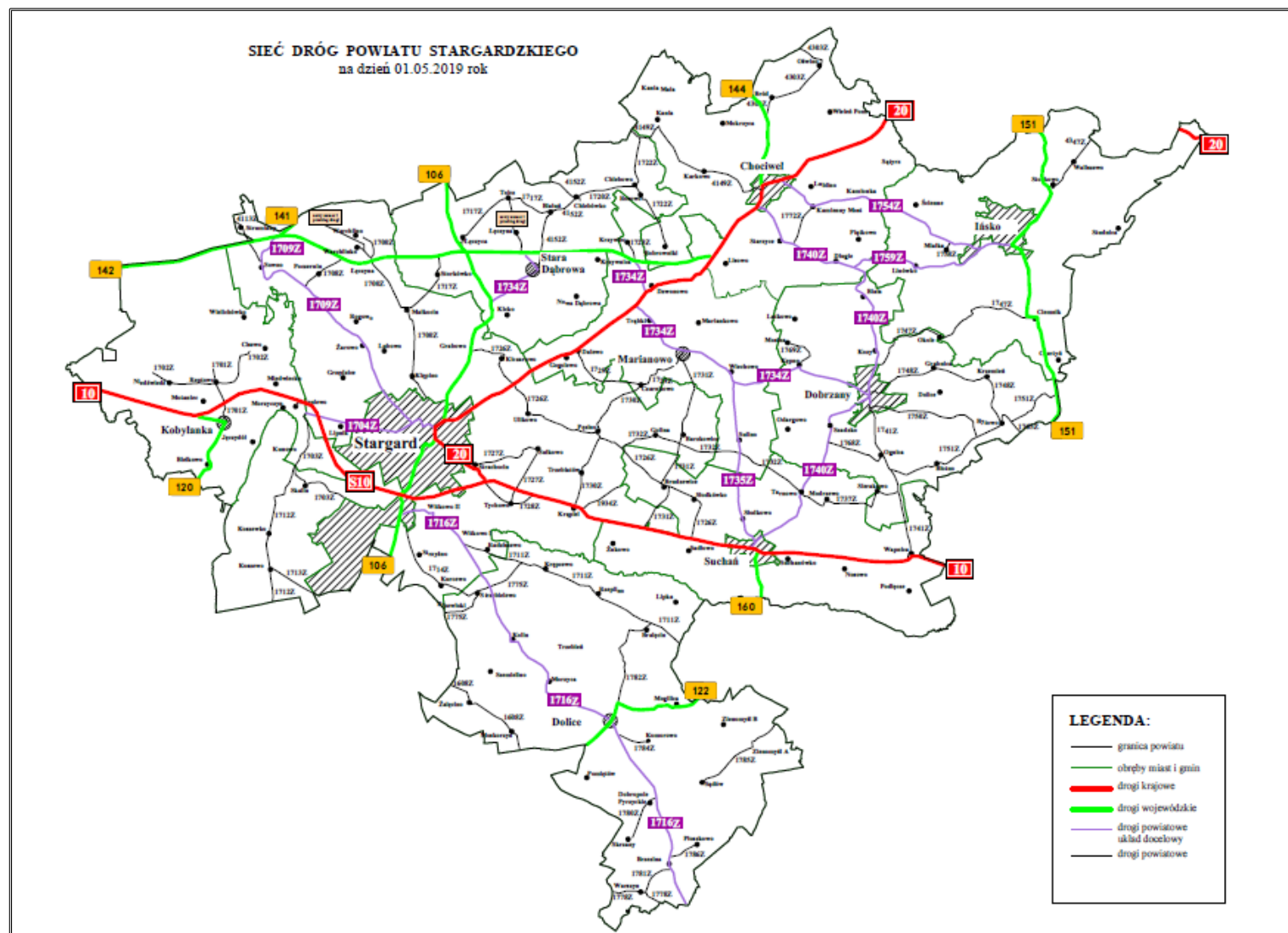
1.4.1 Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Przez teren Gminy Chociwel przebiega droga krajowa nr 20 oraz drogi wojewódzkie nr 142 i 144. Zarządcą dróg wojewódzkich jest Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie. Z kolei zarządcą dróg powiatowych jest Zarząd Dróg Powiatowych w Stargardzie.

Na mapach poniżej przedstawiono infrastrukturę drogową na terenie powiatu stargardzkiego i Gminy Chociwel.

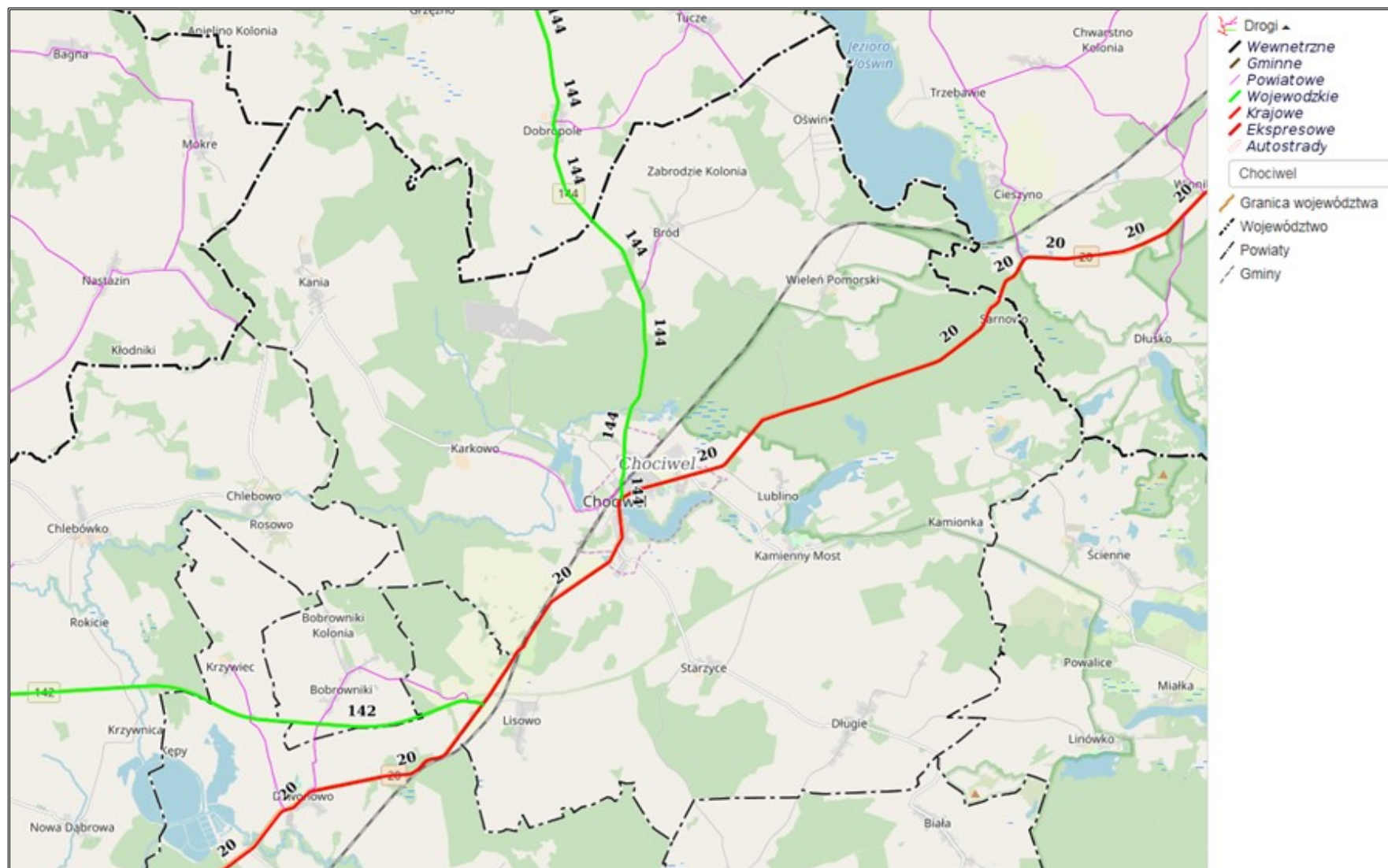
² W IKEA Industry Poland sp. z o.o. oddział w Chociwlu zatrudnionych jest 147 osób. Z bieżących informacji wynika planowane zamknięcie zakładu w Chociwlu w połowie 2020 r. Podmiot planuje wsparcie dla obecnych pracowników, poprzez zatrudnienie w pobliskich zakładach IKEA Industry, w których obecnie wprowadzane są nowoczesne rozwiązania technologiczne.

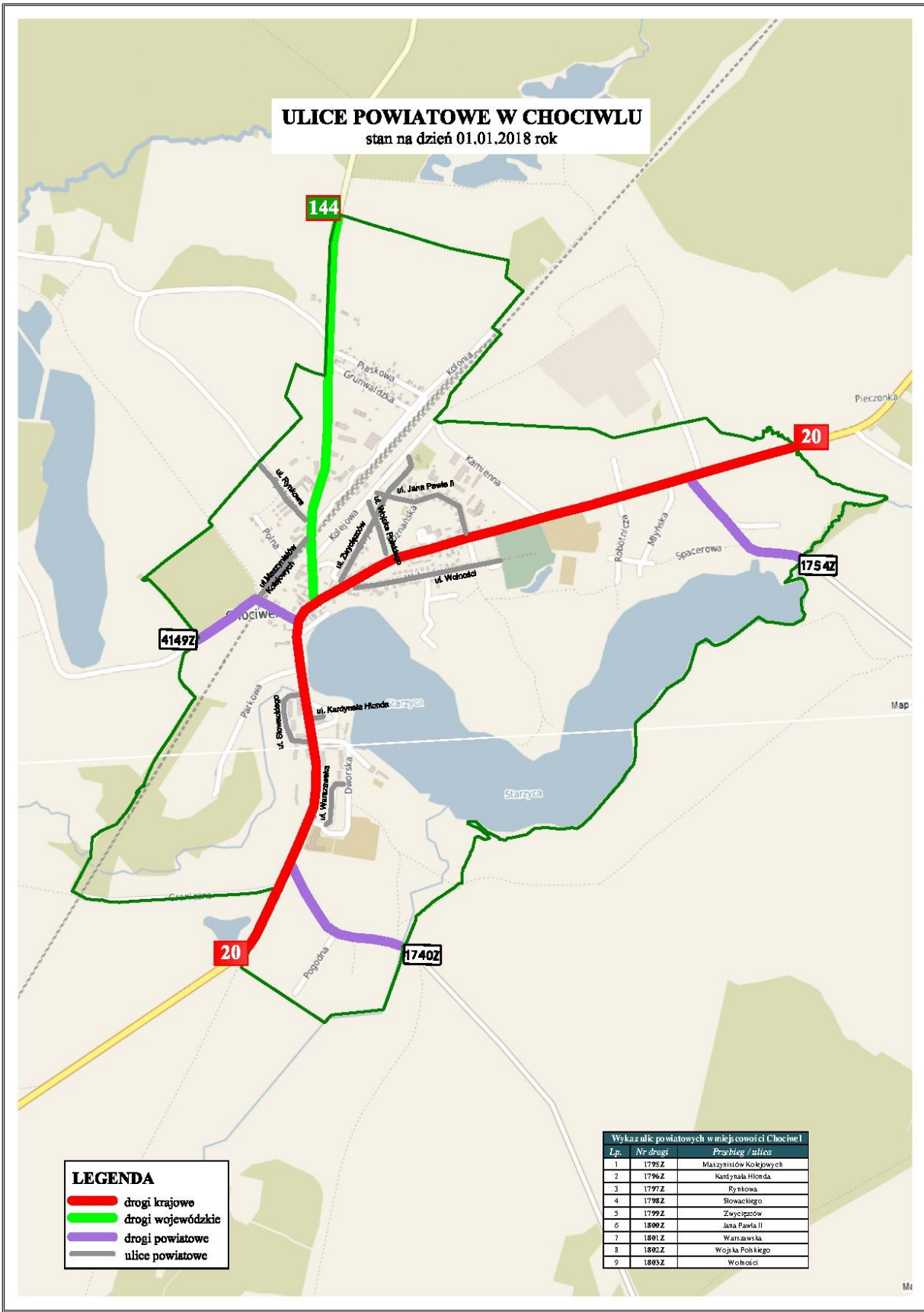
Rysunek 5. Infrastruktura drogowa na terenie powiatu stargardzkiego

Źródło: <https://zdp.stargard.pl/>

Rysunek 6. Infrastruktura drogowa na terenie Gminy Chociwel

Źródło: <https://zzdwkosalin.lp-portal.pl/#>

Drogi gminne liczą ok. 20 km długości, w tym 13,6 km stanowią drogi gruntowe z gruntu rodzimego.

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa nr 202 relacji Gdańsk Główny – Stargard. Na obszarze Gminy znajdują się dwa czynne przystanki kolejowe, w oparciu o które odbywa się ruch pasażerki i towarowy. Są to Lisowo oraz Chociwel.

1.4.2 Gospodarka wodno-ściekowa

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Na terenie Gminy Chociwel znajduje się mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych, do której odprowadzane są ścieki z aglomeracji Chociwel, jak i pozostałych miejscowości gminnych. Na terenie miejscowości Karkowo funkcjonuje też lokalna oczyszczalnia ścieków. Operatorem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy jest spółka „Wodociągi i Kanalizacja” sp. z o.o. w Chociwlu.

SIEĆ WODOCIAĞOWA I KANALIZACYJNA

Zgodnie z danymi GUS w latach 2013-2018 długość czynnej sieci kanalizacyjnej utrzymywała się na stałym poziomie 10,3 km. Ilość osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej w 2018 r. wyniosła 2 928 osób, co stanowiło 49,5% wszystkich mieszkańców. W porównaniu z latami wcześniejszymi pozytywnym jest zmniejszenie liczby awarii sieci.

Na przestrzeni analizowanych lat (2013-2018) długość czynnej sieci wodociągowej wzrosła o 0,5 km i wyniosła ona 54,1 km w 2018 r. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej w tym czasie wyniosła 5 914 osób, co stanowiło 99,9% wszystkich mieszkańców Gminy.

Tabela 25. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna Gminy Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kanalizacja							
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	168	172	175	176	262	251
Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	-	-	74	83	67	31
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	-	-	77,6	89,7	110,7	130,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2 829	2 864	2 834	2 815	2 913	2 928
	%	47,5	47,6	47,7	48,0	49,6	49,5
Wodociągi							
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	53,6	53,6	53,6	53,6	53,8	54,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	720	729	738	772	863	853
Awarie sieci wodociągowej	szt.	-	-	15	33	23	18
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	145,0	150,0	145,6	153,0	176,3	205,0
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5 699	6 014	5 936	5 859	5 863	5 914
	%	95,6	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	24,3	25,2	24,3	25,9	29,9	34,9

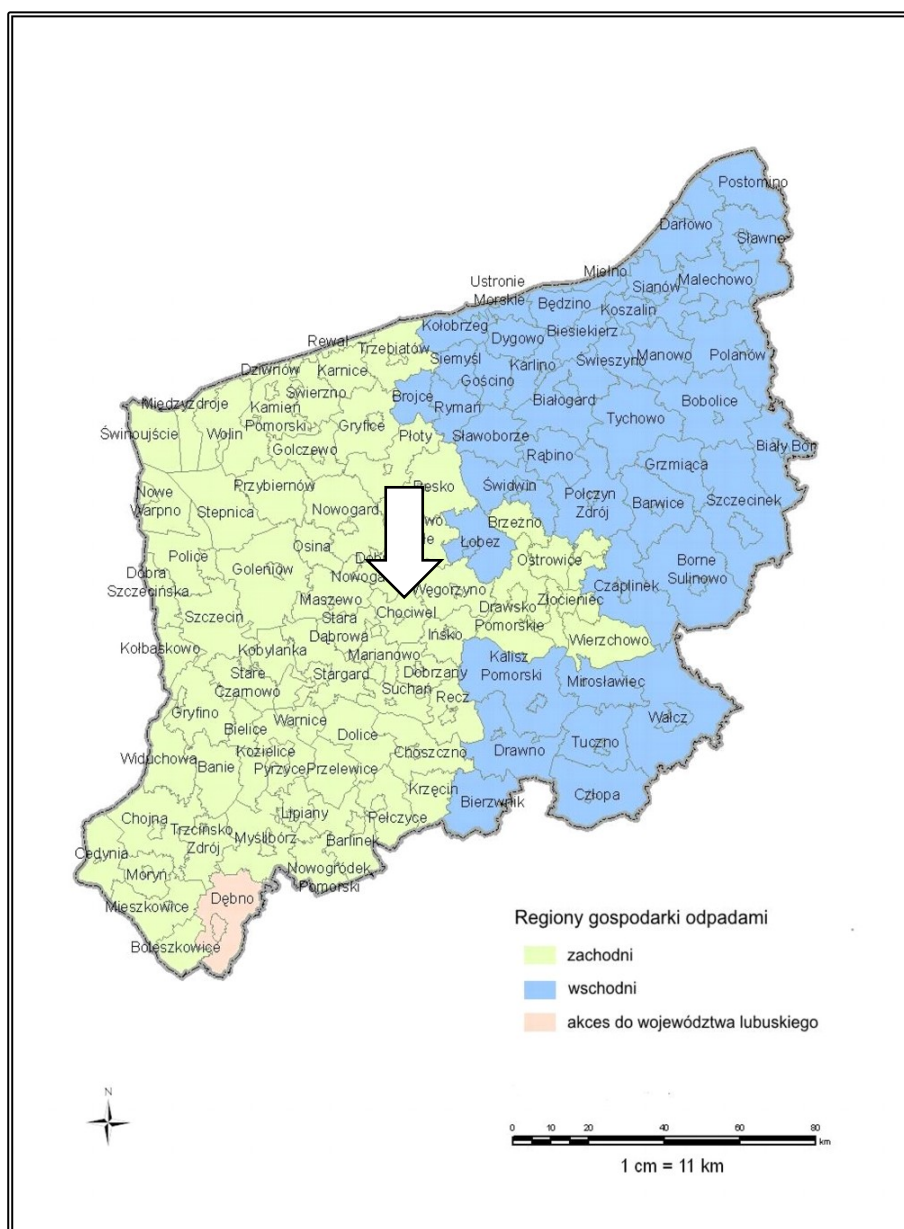
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

1.4.3 Gospodarka odpadami

System gospodarki odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska, co w zakresie zrównoważonego rozwoju jednostki samorządu terytorialnego jest niezwykle istotne. Niewłaściwe postępowanie z odpadami negatywnie wpływa na otaczającą przyrodę oraz zdrowie ludzi. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami oraz minimalizacja ilości powstających odpadów.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego, obszar województwa zachodniopomorskiego podzielony został na dwa regiony gospodarki odpadami: zachodni oraz wschodni. Gmina Chociwel należy do regionu zachodniego.

Rysunek 8. Położenie Gminy Chociwel na tle regionów gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028

Na terenie Gminy Chociwel obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Chociwel przyjęty Uchwałą nr XXX/199/17 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 28 grudnia 2017 r. zmieniającą Uchwałę Nr XXIX/176/17 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu czystości i porządku na terenie Gminy Chociwel.

Regulamin określa szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, poprzez ustalenie:

- 1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości w tym:

- zasad prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów,
 - obowiązków właścicieli w zakresie utrzymania czystości i porządku na posesjach,
 - wypełniania obowiązków w zakresie uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
 - wypełniania obowiązków w zakresie mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi.
- 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów Komunalnych;
 - 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
 - 4) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
 - 5) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe;
 - 6) wymagań odnośnie utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej;
 - 7) obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Zgodnie z ww. Regulaminem selektywnej zbiórce odpadów komunalnych podlegają:

- a) szkło i odpady opakowaniowe ze szkła, z wyłączeniem opakowań po środkach ochrony roślin, środkach medycznych i truciznach,
- b) papier i tektura oraz odpady opakowaniowe z tektury,
- c) tworzywa sztuczne oraz odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych,
- d) odpady metali i odpady opakowaniowe z metali,
- e) odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- f) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- g) przeterminowane leki i opakowania po lekach,
- h) przeterminowane chemikalia i opakowania po nich,
- i) zużyte baterie i akumulatory,
- j) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- k) zużyte opony,
- l) odpady ulegające biodegradacji,
- m) odpady zielone,
- n) odpady budowlane i rozbiórkowe.

Na terenie Gminy nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, a wszystkie odpady od 1 lipca 2013 r., kierowane są do Regionalnego Zakładu

Gospodarowania Odpadami Komunalnymi (RZGO) w Ślajsinie, w gminie Nowogard, którego członkiem jest Gmina Chociwel.

Podstawowy element systemu gospodarki odpadami stanowi zbieranie odpadów komunalnych w sposób selektywny. Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Przyjmowane są tam odpady komunalne zebrane w sposób selektywny, wytworzone przez mieszkańców nieruchomości położonych na terenie Gminy, objętych systemem gospodarki odpadami komunalnymi i uiszczających stosowną opłatę.

W tabeli poniżej przedstawiono ilość najczęściej odbieranych odpadów komunalnych w latach 2014-2018.

Tabela 26. Zestawienie najczęściej odbieranych odpadów komunalnych terenie Gminy Chociwel w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
odebrane z nieruchomości					
20 03 01 niesegregowane odpady komunalne	1 249,9	1 359,2	1 363,08	1 382,66	1 377,10
20 02 01 odpady ulegające biodegradacji	0	0	0	0	101,38
odebrane z punktów zbiórki					
15 01 07 szkło	54,6	60,9	69,18	73,78	76,66
15 01 06 zmieszane odpady opakowaniowe	21,3	12,4	0	0	0
15 01 02 tworzywa sztuczne	29,8	44,8	46,24	60,50	67,40
15 01 01 papier i tektura	14	11,7	13,28	15,40	22,38
odebrane z PSZOK					
20 03 07 odpady wielkogabarytowe	91,20	163,48	247,28	293,60	180,54
20 02 01 odpady ulegające biodegradacji	0	0	12,040	0	0
20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	1,00	0,8	0	0	1,580
17 01 07	18	0	0	0	81,740

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06					
16 01 03 zużyte opony	0	0	2,560	1,840	4,280
15 01 02 tworzywa sztuczne	0	0	0	0	3,800
15 01 01 papier i tektura	0	0	0	0	1,360
Mobilna zbiórka					
20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	0	0	0	0	3,020
20 03 07 odpady wielkogabarytowe	0	0	0	0	17,780

Źródło: Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Chociwel za 2018 r. Gmina Chociwel osiąga wymagane przepisami prawa poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Ze względu jednak na rosnące wartości niezbędne do osiągnięcia w przyszłych latach, ważne jest, aby ilość segregowanych odpadów nadal rosła.

Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412) dla 2018 r. powinien wynosić **<40%**. Gmina Chociwel w 2018 r. osiągnęła poziom w wysokości **0%**.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167), określa poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła oraz innych niż niebezpieczne odpadów komunalnych i rozbiórkowych. Dla papieru, metalu, tworzywa sztucznego i szkła dla 2018 r. powinien wynosić **>30%**. Gmina Chociwel osiągnęła w 2018 r. poziom **34,62%**.

Natomiast dla innych niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe dla 2018 r. dopuszczalny poziom powinien wynosić **>50%**. Gmina Chociwel osiągnęła w tym samym roku poziom **100%**.

W ramach gospodarki odpadami należy uwzględnić kwestie związane z likwidacją i utylizacją wyrobów azbestowych z terenu Gminy. Na podstawie pozyskanego dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie³, Gmina udziela wsparcia w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest.

Szczegółowe dane nt. ilości zinwentaryzowanych wyrobów, w tym pozostałych do unieszkodliwienia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Chociwel

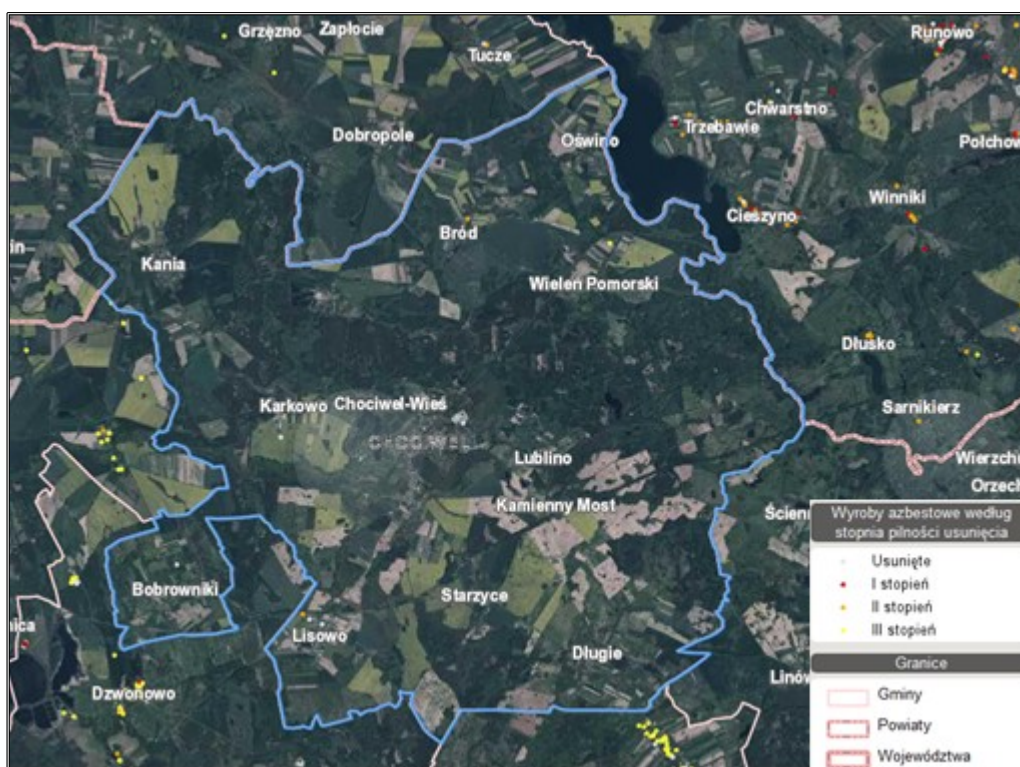
Zinwentaryzowane	
Razem	1 456 245
osoby fizyczne	1 273 701
osoby prawne	182 544
Unieszkodliwione	
Razem	159 121
osoby fizyczne	157 401
osoby prawne	1 720
Pozostałe do unieszkodliwienia	
Razem	1 297 125
osoby fizyczne	1 116 301
osoby prawne	180 824

Źródło: <https://bazaazbestowa.gov.pl>, dostęp z dnia 18.11.2019 r.

Na rysunku poniżej przedstawiono lokalizację wyrobów azbestowych na terenie Gminy Chociwel wraz z pilnością ich usunięcia.

³ Na podstawie uchwały Zarządu WFOŚiGW nr 2098/2019 z dnia 21.08.2019 r. Gminie Chociwel przyznano wsparcie w formie dotacji na kwotę 19 778,40 zł na wykonanie zadania: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Chociwel”.

Rysunek 9. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie Gminy Chociwel wraz z pilnością ich usunięcia

Źródło: <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/geoserwis.html>

1.4.4 Infrastruktura elektroenergetyczna i gazowa

O stopniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy świadczy również sposób zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gaz.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Przez obszar Gminy Chociwel w osi północ-południe przebiega linia energetyczna wysokiego napięcia o napięciu 110 kV. Zasilą ona stację transformatorowo-rozdzielczą 110/15 kV znajdującą się w Chociwlu, skąd wyprowadzona jest sieć elektroenergetyczna o średnim napięciu wynoszącym 15 kV, głównie napowietrzna, zasilająca stacje transformatorowe zlokalizowane we wszystkich miejscowościach Gminy.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Na terenie Gminy Chociwel nie występuje scentralizowany system zaopatrzenia w ciepło, a energia ciepła pochodzi głównie z ogrzewania sieciowego z lokalnych kotłowni oraz ogrzewania indywidualnego.

ZAOPATRZENIE W GAZ SIECIOWY

Na terenie Gminy Chociwel nie istnieje scentralizowany system sieci gazowej. Niemniej jednak, według danych GUS w 2018 r. długość czynnej sieci rozdzielczej na obszarze Gminy wyniosła 642 m, do której podłączone były dwa budynki.

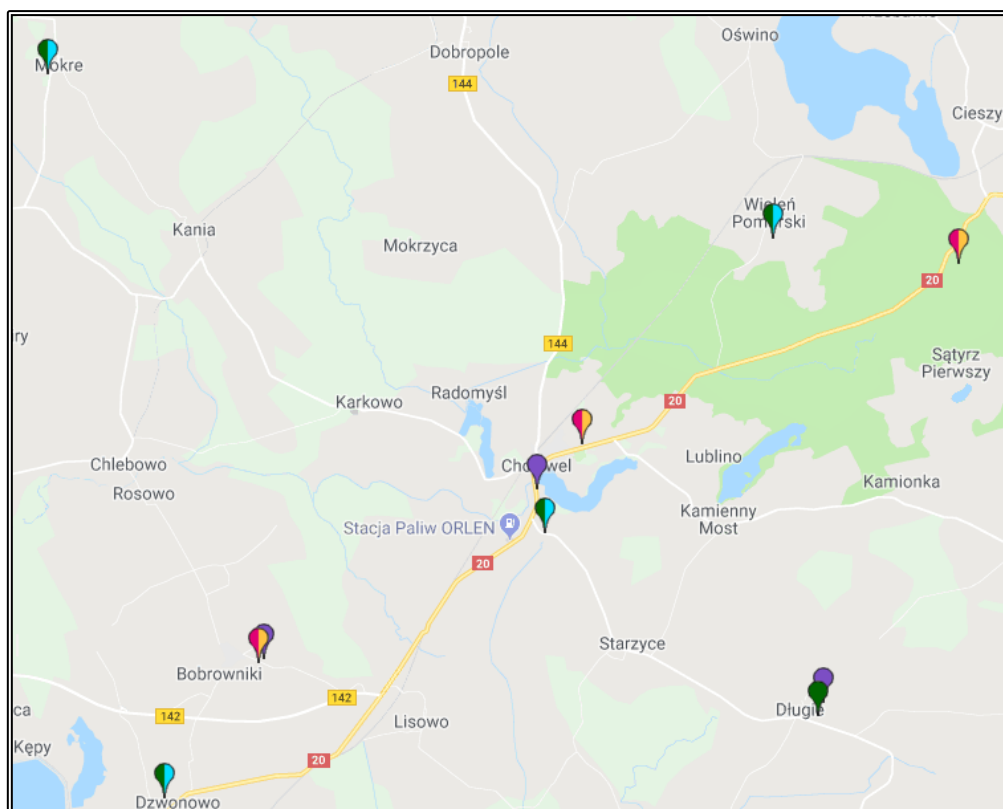
KLASTER ENERGETYCZNY

Uchwałą nr XXX/1197/17 z dnia 28 grudnia 2017 r. Rada Miejska w Chociwlu wyraziła zgodę na przystąpienie do umowy – Klaster Energii” ODNAWIALNY CHOCIWEL”. Klaster Energii Odnawialny Chociwel formalnie został powołany dnia 10.08.2017 r. z inicjatywy osób i przedsiębiorców działających na terenie powiatu stargardzkiego, w celu integracji potencjałów oraz stworzenia sieci współpracy podmiotów publicznych i prywatnych, którzy wzajemnie będą się wspierać w realizacji zadań na rzecz zmian w obszarze gospodarki niskoemisyjnej i zrównoważonej energii powiatu stargardzkiego.

1.4.5 Infrastruktura telekomunikacyjna

Na obszarze Gminy Chociwel zlokalizowane są pojedyncze stacje bazowe telefonii komórkowej. Są to nadajniki o standardach GSM i UMTS, w których transmisja mowy i danych może odbywać się w różnych pasmach częstotliwości. Poniższy rysunek przedstawia zlokalizowane na terenie Gminy i w jej okolicy stacje telefonii komórkowej: Plus (kolor zielony), T-mobile (kolor różowy), Orange (kolor pomarańczowy), Play (kolor fioletowy) i pozostali - Aero2, Sferia (kolor błękitny).

Rysunek 10. Operatorzy sieci GSM na terenie gminy Chociwel

Źródło: Mapa nadajników GSM, UMTS, CDMA w Polsce, <http://beta.btsearch.pl/>

1.5 Infrastruktura społeczna

1.5.1 Infrastruktura edukacyjna

Na terenie Gminy funkcjonuje Zespół Placówek Oświatowych w Chociwlu, przy ul. Henryka Dąbrowskiego 15, 73 – 120 Chociwel, którego organem prowadzącym jest Gmina Chociwel. W strukturze Zespołu Placówek Oświatowych w Chociwlu mieszczą się: Szkoła Podstawowa im. Zdobywców Wału Pomorskiego w Chociwlu oraz Przedszkole Miejskie w Chociwlu.

Nadzór pedagogiczny nad Zespołem Placówek Oświatowych sprawuje Zachodniopomorski Kurator Oświaty.

We wrześniu 2018 r. naukę rozpoczęło:

1. Szkoła Podstawowa: 403 uczniów,
2. Oddziały „0”: 48 dzieci,
3. Oddziały gimnazjalne: 41 uczniów,
4. Przedszkole Miejskie: 123 dzieci, w tym 55 dziewcząt i 68 chłopców.

Szkoła organizuje, zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami uczniów oraz w ramach posiadanych środków finansowych, zajęcia dodatkowe dla uczniów:

1. Koła przedmiotowe.
2. Koła zainteresowań.
3. Zajęcia sportowe i rekreacyjne.
4. Zajęcia logopedyczne.
5. Inne zajęcia wspierające proces dydaktyczno – wychowawczy.

W zakresie nauki języków obcych, uczniowie uczęszczają na zajęcia z języka angielskiego oraz języka niemieckiego.

Na terenie Gminy nie funkcjonują żłobki, kluby dziecięce oraz nie ma zarejestrowanych opiekunów dziennych, a także podmiotów niepublicznych prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

1.5.2 Infrastruktura sportowa

Głównym obiektem, w którym odbywają się wydarzenia sportowo-rekreacyjne, ale także o znaczeniu kulturalnym, jest Hala Widowiskowo-Sportowa w Chociwlu. Ponadto do infrastruktury sportowej należą boiska „Orlik 2012” czy Stadion Miejski w Chociwlu.

Na terenie Gminy działają seniorskie kluby sportowe: Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „Piaś” Chociwel i Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Płomień” Lisowo oraz Uczniowski Klub Sportowy Piaś – Junior. W życiu sportowym i kulturalnym Gminy uczestniczy m.in. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Przełaj” w Chociwlu.

1.5.3 Infrastruktura kultury

Zadania z zakresu kultury na terenie Gminy Chociwel realizuje przede wszystkim Miejsko – Gminna Publiczna Biblioteka w Chociwlu (z filiami bibliotecznymi w miejscowościach Długie oraz Kania), utworzona jako samodzielna instytucja kultury, zapewniająca mieszkańcom Gminy szeroki dostęp do zbiorów bibliecznych, informacji i edukacji oraz bezpłatny dostęp do szerokopasmowego Internetu.

W 2018 r. stan księgozbioru Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Chociwlu wyniósł 22 225 woluminów, w tym: literatura popularnonaukowa – 6 052 woluminów, literatura dla dzieci – 5 232 woluminów, literatura dla dorosłych – 10 941 woluminów, liczba zbiorów audiowizualnych – 104 sztuk, w skład których wchodzi dokumenty elektryczne (CS, VCD, DVD) – 82 sztuk oraz dokumenty słuchowo-oglądowe – 22 sztuk.

Poprzez współpracę z Zespołem Placówek Oświatowych w Chociwlu, biblioteka przeprowadza lekcje biblieczne adresowane do dzieci w wieku szkolnym o następującej tematyce:

- spotkanie z książką w bibliotece,
- historia książki od początków do współczesności,
- poczęstuj się książką,
- historia książki jest ciekawa, a czytanie to świetna zabawa,
- rola czytania w życiu człowieka.

Miejsko – Gminna Publiczna Biblioteka w Chociwlu współpracuje także z wieloma organizacjami pozarządowymi, organizując liczne działania kulturowo-oświatowe i edukacyjne, co ma na celu wzbogacenie ich charakteru. Pomocy przy organizacji różnych wydarzeń udziela często Gminne Koło Gospodyń Wiejskich. Istotną dla życia kulturalnego Gminy jest także wydana przez Urząd Miejski w Chociwlu i Książnicę Stargardzką w 2018 r. książka pt. „Z Dziejów Chociwla i Okolic”, która zawiera materiały i treści, prezentowane podczas serii spotkań Chociwelskie spotkania z przeszłością, jakie miały miejsce w latach 2015-2016 w Miejsko – Gminnej Bibliotece Publicznej w Chociwlu.

Do pozostałej infrastruktury kulturowej należy 10 świetlic wiejskich w następujących miejscowościach: Starzyce, Kamienny Most, Karkowo, Bród, Bobrowniki, Oświno, Wieleń Pomorski, Długie, Kania oraz Lublino.

1.5.4 Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej

Na obszarze Gminy prowadzona jest opieka zdrowotna w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, mieszczący się pod adresem ul. Armii Krajowej 38, 73-120 Chociwel. Realizuje on zadania z zakresu świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej i programów profilaktycznych. Mieszkańcy mają także dostęp do prywatnej

praktyki lekarskiej realizowanej przez Specjalistyczne Centrum Dentystyczno – Lekarskie, które specjalizuje się w świadczeniu porad stomatologicznych. W granicach Gminy znajdują się również 2 apteki.

Opiekę społeczną dla mieszkańców Gminy Chociwel zapewnia Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej znajdujący się przy ul. Armii Krajowej 50 w Chociwlu.

Mieszkańcy mogą korzystać ze wsparcia w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. Istotną funkcję sprawują pracownicy socjalni, którzy podejmując współpracę z rodziną, diagnozują ich sytuację oraz określają plan pomocy. Pracą socjalną w szczególności objęte są osoby i rodziny, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości, a szczególnie rodziny niepełne, wielodzietne rodziny niezaradne życiowo. W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin, znajdujących się w trudniej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu na bieżąco prowadzi także monitoring sytuacji dzieci w rodzinach objętych pomocą. Zadanie to jest realizowane zarówno przez asystenta rodziny, jak i wszystkich pracowników socjalnych. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu zapewnia również obsługę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, kierowane są na grupy korekcyjno – edukacyjne w celu uzyskania informacji na temat przemocy w rodzinie oraz konsultację psychologiczną. Jeżeli podczas posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego zachodzi uzasadnione podejrzenie, że przemoc połączona jest z nadużywaniem alkoholu, wówczas do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kierowany jest wniosek w celu podjęcia działań dotyczących zobowiązania do leczenia w przypadku uzależnienia od alkoholu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi także bezpłatną dystrybucję żywności w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020”. Ponadto bierze udział i realizuje projekty finansowane ze środków europejskich. Od 2018 r. Gmina Chociwel uczestniczy w projekcie pn. Kooperacja – efektywna i skuteczna finansowanym w ramach programu operacyjnego Wiedza – Edukacja – Rozwój na lata 2014-2020, którego celem jest wypracowanie i wdrożenie modeli kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych m.in. pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji.

Na terenie Gminy Chociwel w ostatnich latach zauważalny jest spadek liczby osób korzystających ze wsparcia w ramach pomocy społecznej, co jest konsekwencją mniejszego

bezrobocia, ale także zaspokojenia potrzeb finansowych rodzin w wyniku realizacji Programu Rodzina 500+. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy są nadal ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność. W wyniku postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, wśród beneficjentów pomocy społecznej coraz częściej są osoby starsze, w tym o ograniczonej samodzielności, przewlekłe chore, niepełnosprawne. W obecnym stanie faktycznym i prawnym główny ciężar opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi spoczywa na ich rodzinach i bezpośrednio na gminie w postaci realizacji zadań własnych, dlatego jednym z kluczowych zadań spoczywającym na Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej staje się stworzenie usług opiekuńczych dla mieszkańców Gminy Chociwel.

1.5.5 Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

W Chociwlu zlokalizowany jest Posterunek Policji. Na terenie Gminy działają cztery Ochotnicze Straże Pożarne – są to: OSP Chociwel, OSP Długie, OSP Lisowo i OSP Kania. Jednostka z Chociwla włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (KSRG). Jednostki OSP, a zwłaszcza te poza KSRG, wymagają doposażenia w sprzęt, co zwiększy poziom bezpieczeństwa w Gminie. W przyszłości możliwe jest włączenie jeszcze jednej OSP do KSRG.

Z przeprowadzonej wśród mieszkańców ankietyzacji wynika, iż Gmina Chociwel jest miejscem bezpiecznym.

1.6 Jakość rządzenia

1.6.1 Analiza zdolności inwestycyjnej

Analiza zdolności do realizacji wydatków inwestycyjnych ma na celu określenie i ocenę możliwości Gminy Chociwel w zakresie pokrycia wydatków inwestycyjnych. Pozwala także ocenić ogólną sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego.

Odzwierciedleniem sytuacji ekonomicznej każdej jednostki samorządu terytorialnego jest jej budżet – roczny plan dochodów, wydatków oraz przychodów i rozchodów. Informacje o sytuacji finansowej pozwalają na racjonalne gospodarowanie publicznymi zasobami pieniężnymi w celu właściwego wypełniania zadań wobec mieszkańców. Podstawowym aktem prawnym regulującym proces budżetowania w jednostkach samorządu terytorialnego jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869).

W celu zbadania zdolności inwestycyjnej Gminy Chociwel posłużono się danymi finansowymi budżetu Gminy w latach 2013-2018.

DOCHODY BUDŻETU GMINY

Dochody budżetu Gminy Chociwel na przestrzeni analizowanych lat wzrosły o 31,96%. W okresie tym, w każdym roku udział dochodów bieżących stanowił ponad 95% dochodów ogółem. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych i to na ich wysokość Gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy ich udział w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów bieżących sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizacji inwestycji służących lokowaniu nowej oraz dalszemu rozwojowi istniejącej działalności gospodarczej oraz rozwojowi mieszkalnictwa. Procesy te z kolei w dłuższym okresie czasu zwiększają bazę podatkową. W tabeli poniżej przedstawiono dane nt. struktury dochodów w budżecie Gminy w latach 2013-2018.

Tabela 28. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
dochody ogółem	zł	18 967 378,97	18 321 822,14	18 171 134,68	21 740 007,16	24 113 481,30	25 029 461,87
dochody majątkowe ogółem	zł	767 506,85	411 920,77	367 274,94	388 993,17	886 561,54	1 182 880,37
udział w dochodach ogółem	%	4,05%	2,25%	2,02%	1,79%	3,68%	4,73%
dochody bieżące ogółem	zł	18 199 872,12	17 909 901,37	17 803 859,74	21 351 013,99	23 226 919,76	23 846 581,50
udział w dochodach ogółem	%	95,95%	97,75%	97,98%	98,21%	96,32%	95,27%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z wykonania budżetu Gminy

WYDATKI BUDŻETU GMINY

Wydatki budżetu Gminy w 2018 r. wzrosły o 38,66%, w porównaniu z 2013 r. W 2018 r. odnotowano wyraźny wzrost udziału wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem (udział na poziomie 10,23%). Wydatki majątkowe pełnią rolę wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na wzrost potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego Gminy, a przede wszystkim na poprawę jakości życia mieszkańców. W tabeli poniżej przedstawiono dane nt. struktury wydatków w budżecie Gminy w latach 2013-2018.

Tabela 29. Struktura wydatków majątkowych i bieżących Gminy Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
wydatki ogółem	zł	17 601 094,20	17 919 913,12	17 815 098,22	20 860 187,05	22 587 508,30	24 405 491,46
wydatki majątkowe ogółem	zł	1 156 212,16	1 255 162,28	842 818,54	1 069 783,83	981 248,58	2 497 009,25
udział w wydatkach ogółem	%	6,57%	7,00%	4,73%	5,13%	4,34%	10,23%
wydatki bieżące ogółem	zł	16 444 882,04	16 664 750,84	16 972 279,68	19 790 403,22	21 606 259,72	21 908 482,21
udział w wydatkach ogółem	%	93,43%	93,00%	95,27%	94,87%	95,66%	89,77%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z wykonania budżetu Gminy

NADWYŻKA OPERACYJNA

Nadwyżka operacyjna to różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, co oznacza, że Gmina posiada możliwości finansowe na prowadzenie nowych inwestycji lub spłatę zadłużenia.

Tabela 30. Nadwyżka operacyjna Gminy Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
dochody bieżące	zł	18 199 872,12	17 909 901,37	17 803 859,74	21 351 013,99	23 226 919,76	23 846 581,50
wydatki bieżące	zł	16 444 882,04	16 664 750,84	16 972 279,68	19 790 403,22	21 606 259,72	21 908 482,21
nadwyżka operacyjna	zł	1 754 990,08	1 245 150,53	831 580,06	1 560 610,77	1 620 660,04	1 938 099,29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z wykonania budżetu Gminy

Na podstawie informacji z wykonania budżetu Gminy, należy zauważyć, że Gmina Chociwel spełnia wymogi wynikające z przepisu art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych dotyczące spełnienia dopuszczalnego wskaźnika zadłużenia, jak również wykonane dochody bieżące Gminy były we wszystkich ww. latach wyższe od wykonanych wydatków bieżących.

WYNIK BUDŻETU GMINY

W tabeli poniżej przedstawiono wysokość wydatków budżetowych na tle dochodów Gminy Chociwel w latach 2013-2018, obrazując tym samym wysokość nadwyżki budżetowej, jaką udało się wypracować we wszystkich analizowanych latach.

Tabela 31. Wynik budżetu Gminy Chociwel w latach 2013-2018

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013	2014	2015	2016	2017	2018
dochody budżetowe ogółem	zł	18 967 378,97	18 321 822,14	18 171 134,68	21 740 007,16	24 113 481,30	25 029 461,87
wydatki budżetowe ogółem	zł	17 601 094,20	17 919 913,12	17 815 098,22	20 860 187,05	22 587 508,30	24 405 491,46
wynik budżetowy	zł	1 366 284,77	401 909,02	356 036,46	879 820,11	1 525 973,00	623 970,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z wykonania budżetu Gminy

W budżecie Gminy Chociwel wyodrębniane są środki stanowiące fundusz sołecki. Pierwszą uchwałą w sprawie funduszu sołeckiego była Uchwała Nr XXV/223/09 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 10 czerwca 2009 r., a ostatnią Uchwała Nr IV/14/15 z dnia 18 lutego 2015 r. Fundusz sołecki jest formą budżetu partycypacyjnego i stanowi system wsparcia inicjatyw lokalnych, umożliwiający realizację ważnych społecznie przedsięwzięć na terenie sołectwa. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia.

Polityka inwestycyjna Gminy polega na świadomym i celowym wyborze przedsięwzięć inwestycyjnych według ustalonych kryteriów oraz na odpowiednim doborze źródeł ich finansowania, co znajduje odzwierciedlenie w planowaniu strategicznym. Rozwój społeczno-gospodarczy możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym Gminy, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym, dlatego też, środki te stanowią niewątpliwe wsparcie dla budżetu samorządu lokalnego.

Fundusze zewnętrzne można pozyskać z dwóch źródeł, a mianowicie: ze źródeł krajowych oraz ze źródeł unijnych. Gmina Chociwel aplikuje o środki zewnętrzne, pozyskując je na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, a także inwestycje w sferze rozwoju społeczności lokalnej. Należy zaznaczyć, że każda inwestycja pociąga za sobą konkretne wydatki z budżetu Gminy, które znajdują odzwierciedlenie we wzroście wydatków majątkowych.

Ze względu na ograniczone możliwości finansowe Gminy, nie każda inwestycja jest finansowana ze środków własnych. Część inwestycji współfinansowanych jest z funduszy zewnętrznych, jednakże i tego typu projekty, pomimo znacznego dofinansowania w formie bezzwrotnych dotacji, wymagają poniesienia przez Gminę określonego wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków Gminy wynika z tego, że Gmina Chociwel wykorzystuje szanse w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które wspierają realizację inwestycji najważniejszych z punktu widzenia jej rozwoju.

1.6.2 Jakość kapitału społecznego

Kapitał społeczny można określić jako zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie. Pod względem ekonomicznym jakość kapitału społecznego oddziałuje na procesy wzrostu i rozwoju, dlatego świadoma kreacja kapitału społecznego jest właściwą strategią rozwojową, a sprawne zarządzanie gminą, charakteryzujące się wysoką jakością rządzenia, może stać się głównym czynnikiem kreacji tego kapitału.

O ile jakość rządzenia jest bezpośrednio powiązana z obowiązującymi przepisami prawa, tak jakość kapitału społecznego wynika z uwarunkowań lokalnych i powinna opierać się na

budowaniu zaufania do instytucji publicznych, które funkcjonują na rzecz miejscowej społeczności.

Na kapitał społeczny składają się m.in. wiedza, normy etyczne i kulturowe, empatia, ale również zaangażowanie społeczne. O ile poziom wiedzy jest trudny do zmierzenia, poza analizą wyników w nauce uczniów, o tyle normy etyczne i kulturowe oraz poziom zaangażowania mieszkańców da się zaobserwować.

Z przeprowadzonych konsultacji społecznych w ramach prac nad niniejszą Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel, wynika wysoki stopień zaangażowania pracowników jednostek organizacyjnych Gminy oraz pewnych grup w życie lokalnej społeczności. Jest to widoczne przede wszystkim w działalności sportowej organizacji pozarządowych, ale także działalności jednostek OSP, nauczycieli i pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chociwlu oraz pracowników Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Chociwlu.

1.7 Podsumowanie analizy i diagnozy

1.7.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych i najprostszych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **Strengths** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **MOCNE STRONY** – zalety wynikające z uwarunkowań wewnętrznych Gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają je spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę, jak i być zasługą lokalnej społeczności.
- **SŁABE STRONY** – stanowią konsekwencję ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych.
- **SZANSE** – zewnętrzne zjawiska i tendencje, które mają miejsce w otoczeniu, a odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące niekorzystne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** – wszystkie zewnętrzne zjawiska uznawane jako bariery dla rozwoju Gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.

Celem analizy SWOT jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Gmina Chociwel podejmuje odpowiednie działania wykorzystujące jej potencjał, w celu dostosowania do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność. Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że występuje wiele czynników sprzyjających rozwojowi społeczno-gospodarczemu Gminy (tzw. szanse i mocne strony).

Poniżej przedstawiono tabele w poszczególnych sferach działalności Gminy, w których określono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia wywierające wpływ na jej dalszy rozwój.

Tabela 32. Analiza SWOT – przestrzeń i środowisko

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne oraz dostęp do infrastruktury kolejowej Występujące walory przyrodnicze i kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> -
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zwiększony ruch turystyczny Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury turystycznej Brak możliwości podjęcia działań przez Gminę w zakresie dróg powiatowych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33. Analiza SWOT – społeczeństwo

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Dodatni przyrost naturalny Dodatnie saldo migracji Niski poziom bezrobocia Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej Wzrost liczby mieszkań 	<ul style="list-style-type: none"> Ogólny spadek liczby ludności Niskie wyniki egzaminów osiągane przez uczniów
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Napływ nowych mieszkańców; Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu 	<ul style="list-style-type: none"> Postępujący proces starzenia się społeczeństwa Rosnące potrzeby osób starszych Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób niesamodzielnych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Analiza SWOT – gospodarka

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych • Długoletnia działalność znaczących przedsiębiorstw • Dostępne tereny inwestycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Duży udział użytków rolnych • Przewaga gleb o średnich i słabych klasach botanicznych • Obszary chronione uniemożliwiające podjęcie określonych rodzajów działalności
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wejście na rynek nowego przedsiębiorcy • Rozwój infrastruktury technicznej i uzbrojenie terenów • Rozwój elektromobilności • Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii 	<ul style="list-style-type: none"> • Spowolnienie gospodarcze w kraju

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie gminnej oczyszczalni ścieków • Uporządkowany system gospodarki odpadami • Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski stopień skanalizowania miejscowości wiejskich • Brak kontroli nad zbiornikami bezodpływowymi • Zły stan niektórych dróg
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie zasobów geotermalnych • Wyposażenie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków • Przejęcie części dróg powiatowych i przeprowadzenie prac remontowych • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury technicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości • Awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej • Rosnąca produkcja odpadów • Niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości • Rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz modernizacji dróg • Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 36. Analiza SWOT – infrastruktura społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwinięta infrastruktura sportowa • Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej • Wysoki poziom bezpieczeństwa • Wysokie zaangażowanie lokalnych grup w życie społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca oferta kulturalna w miejscowościach wiejskich • Rosnące potrzeby osób starszych i niesamodzielnych • Brak dostępu do specjalistycznych przychodni zdrowotnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja obszarów zdegradowanych • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury społecznych • Zwiększenie aktywności mieszkańców w sferze społecznej, kulturowej i sportowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa • Rosnące koszty inwestycji • Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37. Analiza SWOT – podsumowanie – najistotniejsze czynniki

Mocne strony	Waga	Słabe strony	Waga
Korzystne uwarunkowania dla rozwoju społeczno-gospodarczego	0,5	Występowanie negatywnych zjawisk demograficznych	0,5
Poprawiająca się sytuacja ekonomiczna Gminy i jej mieszkańców	0,3	Braki w zakresie infrastruktury technicznej	0,4
Wysokie zaangażowanie w sprawy lokalne	0,2	Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna	0,1
Szanse		Zagrożenia	
Wykorzystanie zasobów geotermalnych	0,5	Brak możliwości wpływania przez gminę na działalność niezależnych od niej podmiotów	0,5
Napływ nowych mieszkańców	0,3	Ograniczone środki finansowe Gminy do inwestowania	0,3
Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich	0,2	Rosnące koszty inwestycji	0,2

Źródło: Opracowanie własne

1.7.2 Analiza SWOT / TOWS

Analiza SWOT/TOWS stanowi uzupełnienie analizy SWOT.

Analiza TOWS jest odwróceniem akronimu SWOT, a w praktyce oznacza rozpoczęcie badania od działań wynikających z otoczenia, kończąc na wewnętrznych mocnych i słabych stronach.

Analiza ta opiera się na założeniu, że wszystkie czynniki, jakie wywierają wpływ na organizację (w analizowanych przypadkach – Gminę Chociwel) dzielimy na:

- zewnętrzne i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych
- wywierające negatywny wpływ i mające wpływ pozytywny

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników:

- Zewnętrzne pozytywne – szanse
- Zewnętrzne negatywne – zagrożenia
- Wewnętrzne pozytywne – mocne strony
- Wewnętrzne negatywne – słabe strony

W analizie TOWS należy zatem zidentyfikować powyższe cztery grupy czynników, ocenić ich wpływ na rozwój Gminy, a także ocenić możliwość Gminy do osłabiania lub wzmacniania siły ich oddziaływania. Powiązania między czynnikami można wykazywać z wykorzystaniem systemu zerojedynkowego – 0 (odpowiedź negatywna) oznacza brak powiązania, a 1 (odpowiedź pozytywna) oznacza istnienie powiązania. Zestawienie ze sobą szans i zagrożeń mocnymi i słabymi stronami, umożliwia określenie dalszych kierunków rozwoju i rodzaju strategii, jaką powinno się wybrać dla Gminy.

Można wyróżnić cztery rodzaje strategii, będące wynikiem analizy SWOT/TOWS:

1. Strategia agresywna (maxi-maxi) – do wykorzystania, jeżeli przeważają mocne strony, natomiast w otoczeniu dominują szanse. Strategia ta polega na silnej ekspansji i rozwoju, przy maksymalnym wykorzystaniu mocnych stron i szans.
2. Strategia konserwatywna (maxi-mini) – do zastosowania wówczas, gdy występuje przewaga mocnych stron, jednak potencjał jest poddawany niekorzystnemu układowi uwarunkowań zewnętrznych. Strategia ta polega na podejmowaniu takich działań, które bazując na mocnych stronach, będą przewyższać zagrożenia występujące w otoczeniu.
3. Strategia konkurencyjna (mini-maxi) – do wykorzystania, gdy przeważają słabe strony, natomiast w otoczeniu dominują szanse. Polega ona na eliminowaniu słabych stron oraz poprawy pozycji konkurencyjnej przez maksymalne wykorzystanie szans sprzyjających rozwojowi.
4. Strategia defensywna (mini-mini) – do zastosowania wówczas, gdy dominują słabe strony, a otoczenie charakteryzuje się przewagą czynników rodzących zagrożenie. Strategia ta polega na zapewnieniu przetrwania poprzez podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie słabym stronom i zewnętrznym zagrożeniom.

Najważniejsze czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na rozwój Gminy, w ramach analizy TOWS przedstawiono zbiorczo w tabeli poniżej.

Tabela 38. Czy mocna strona pozwala wykorzystać szansę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Mocna strona / Szansa	Waga mocnej strony		Wykorzystanie zasobów geotermalnych	Napływ nowych mieszkańców	Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Korzystne uwarunkowania dla rozwoju społeczno-gospodarczego	0,5	Siła oddziaływania	1	1	0	2	
		Ważona siła oddziaływania	0,5	0,5	0		1,0
Poprawiająca się sytuacja ekonomiczna Gminy i jej mieszkańców	0,3	Siła oddziaływania	1	0	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0,3	0	0		0,3
Wysokie zaangażowanie w sprawy lokalne	0,2	Siła oddziaływania	0	1	1	2	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,2	0,2		0,4
Łączna suma interakcji						5	
Łączna siła interakcji							1,7

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 39. Czy mocna strona pozwala ograniczyć zagrożenie ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Mocna strona / zagrożenie	Waga mocnej strony		Brak możliwości wpływu na działalność niezależnych od niej podmiotów	Ograniczone środki finansowe Gminy do inwestowania	Rosnące koszty inwestycji	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Korzystne uwarunkowania dla rozwoju społeczno-gospodarczego	0,5	Siła oddziaływania	0	0	0	0	
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0		0
Poprawiająca się sytuacja ekonomiczna Gminy i jej mieszkańców	0,3	Siła oddziaływania	0	0	0	0	
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0		0
Wysokie zaangażowanie w sprawy lokalne	0,2	Siła oddziaływania	1	0	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0,2	0	0		0,2
Łączna suma interakcji						1	
Łączna siła interakcji							0,2

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 40. Czy słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania szansy? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Słaba strona / Szansa	Waga słabej strony		Wykorzystanie zasobów geotermalnych	Napływ nowych mieszkańców	Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Występowanie negatywnych zjawisk demograficznych	0,5	Siła oddziaływania	0	1	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,5	0		0,5
Braki w zakresie infrastruktury technicznej	0,4	Siła oddziaływania	0	1	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,4	0		0,4
Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna	0,1	Siła oddziaływania	0	1	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,1	0		0,1
Łączna suma interakcji						3	
Łączna siła interakcji							1,0

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 41. Czy słaba strona potęguje zagrożenie ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Słaba strona / Zagrożenie	Waga słabej strony		Brak możliwości wpływu na działalność niezależnych od niej podmiotów	Ograniczone środki finansowe Gminy do inwestowania	Rosnące koszty inwestycji	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Występowanie negatywnych zjawisk demograficznych	0,5	Siła oddziaływania	0	1	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,5	0		0,5
Braki w zakresie infrastruktury technicznej	0,4	Siła oddziaływania	0	0	0	0	
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0		0
Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna	0,1	Siła oddziaływania	0	0	0	0	
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0		0
Łączna suma interakcji						1	
Łączna siła interakcji							0,5

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 42. Czy szansa wzmacnia silną stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Szansa/ Mocna strona	Waga szansy		Korzystne uwarunkowania dla rozwoju społeczno-gospodarczego	Poprawiająca się sytuacja ekonomiczna Gminy i jej mieszkańców	Wysokie zaangażowanie w sprawy lokalne	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Wykorzystanie zasobów geotermalnych	0,5	Siła oddziaływania	1	1	0	2	
		Ważona siła oddziaływania	0,5	0,5	0		1,0
Napływ nowych mieszkańców	0,3	Siła oddziaływania	0	1	1	2	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,3	0,3		0,6
Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich	0,2	Siła oddziaływania	1	1	1	3	
		Ważona siła oddziaływania	0,2	0,2	0,2		0,4
Łączna suma interakcji						7	
Łączna siła interakcji							2,0

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 43. Czy szansa pozwala zniwelować słabą stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Szansa/ Słaba strona	Waga szansy		Występowanie negatywnych zjawisk demograficznych	Braki w zakresie infrastruktury technicznej	Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Wykorzystanie zasobów geotermalnych	0,5	Siła oddziaływania	0	1	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,5	0		0,5
Napływ nowych mieszkańców	0,3	Siła oddziaływania	1	0	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0,3	0	0		0,3
Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich	0,2	Siła oddziaływania	0	1	1	2	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,2	0,2		0,4
Łączna suma interakcji						4	
Łączna siła interakcji							1,2

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 44. Czy zagrożenie niweluje silną stronę ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Zagrożenie/ Mocna strona	Waga zagroże nia		Korzystne uwarunkowania dla rozwoju społeczno- gospodarczego	Poprawiająca się sytuacja ekonomiczna Gminy i jej mieszkańców	Wysokie zaangażowanie w sprawy lokalne	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Brak możliwości wpływu na działalność niezależnych od niej podmiotów	0,5	Siła oddziaływania	0	0	0	0	
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0		0
Ograniczone środki finansowe Gminy do inwestowania	0,3	Siła oddziaływania	0	1	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,3	0		0,3
Rosnące koszty inwestycji	0,2	Siła oddziaływania	0	1	0	1	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,2	0		0,2
Łączna suma interakcji						2	
Łączna siła interakcji							0,5

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 45. Czy zagrożenie wzmacnia słabą stronę ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Zagrożenie/ Słaba strona	Waga zagroże nia		Występowanie negatywnych zjawisk demograficznych	Braki w zakresie infrastruktury technicznej	Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna	Suma oddziaływań	Ważona suma oddziaływań
Brak możliwości wpływu na działalność niezależnych od niej podmiotów	0,5	Siła oddziaływania	0	0	0	0	
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0		0
Ograniczone środki finansowe Gminy do inwestowania	0,3	Siła oddziaływania	0	1	1	2	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,3	0,3		0,6
Rosnące koszty inwestycji	0,2	Siła oddziaływania	0	1	1	2	
		Ważona siła oddziaływania	0	0,2	0,2		0,4
Łączna suma interakcji						4	

Łączna siła interakcji			1,0
-------------------------------	--	--	------------

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli poniżej zaprezentowano zbiorcze wyniki przeprowadzonej analizy SWOT/TOWS.

Tabela 46. Wyniki analizy SWOT/TOWS

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zestawienie zbiorcze SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Ważona suma oddziaływań	Suma interakcji	Ważona suma oddziaływań	Suma interakcji	Ważona suma oddziaływań
Mocne strony / szanse	5	1,7	7	2,0	12	3,7
Mocne strony / zagrożenia	1	0,2	4	1,2	5	1,4
Słabe strony / szanse	3	1,0	2	0,5	5	1,5
Słabe strony / zagrożenia	1	0,5	4	1,0	5	1,5

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47. Wyniki analizy SWOT/TOWS

	Szanse	Zagrożenia
Mocne strony	Strategia agresywna Suma interakcji – 12 Ważona suma interakcji – 3,7	Strategia konserwatywna Suma interakcji – 5 Ważona suma interakcji – 1,4
Słabe strony	Strategia konkurencyjna Suma interakcji – 5 Ważona suma interakcji – 1,5	Strategia defensywna Suma interakcji – 5 Ważona suma interakcji – 1,5

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonej analizy wynika, że Gmina Chociwel, powinna zastosować strategię agresywną, która polega na maksymalnym wykorzystaniu mocnych stron, tj.:

- korzystne uwarunkowania dla rozwoju społeczno-gospodarczego,
- poprawiająca się sytuacja ekonomiczna Gminy i jej mieszkańców,
- wysokie zaangażowanie w sprawy lokalne,

i zoptymalizowaniu szans, jakie występują w otoczeniu Gminy, tj.:

- wykorzystanie zasobów geotermalnych,
- napływ nowych mieszkańców,
- pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich.

1.7.3 Analiza potencjału jakości życia

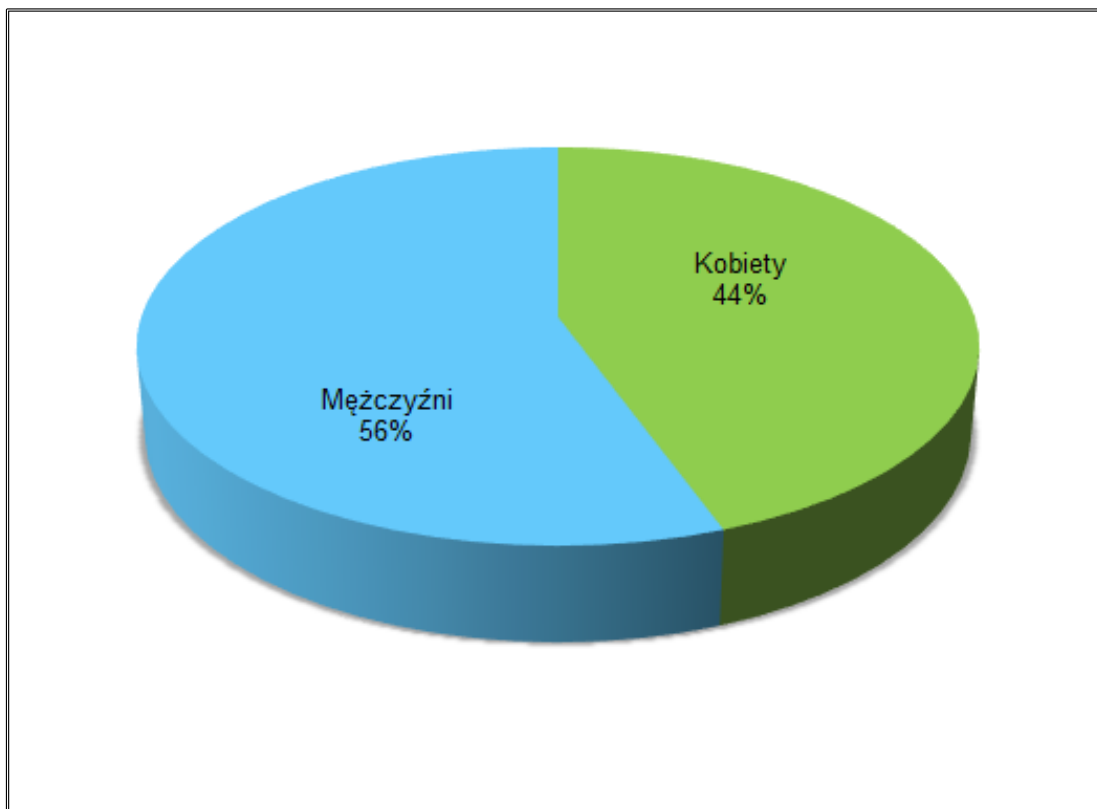
Do przeanalizowania potencjału jakości życia na terenie Gminy Chociwel posłużyło przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców i pracowników jednostek organizacyjnych Gminy oraz spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami i zainteresowanymi przedstawicielami podmiotów działających na terenie Gminy.

Badanie trwało od dnia 11.06.2019 r. do 24.06.2019 r. i miało na celu określenie kierunku rozwoju Gminy, obszarów, w których należy podjąć odpowiednie przedsięwzięcia inwestycyjne prowadzące do poprawy atrakcyjności Gminy oraz poprawy życia na jej terenie. Formularze ankietowe dostępne były w siedzibie Urzędu Miejskiego w Chociwlu, 73-120 Chociwel, ul. Armii Krajowej 52 oraz na stronie internetowej pod adresem <https://chociwel.pl>. Wypełnione formularze można było składać w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Chociwlu, a także przysyłać w wersji elektronicznej na adres urząd@chociwel.pl.

Ankieta składała się z 5 pytań, w tym trzech zamkniętych i dwóch otwartych.

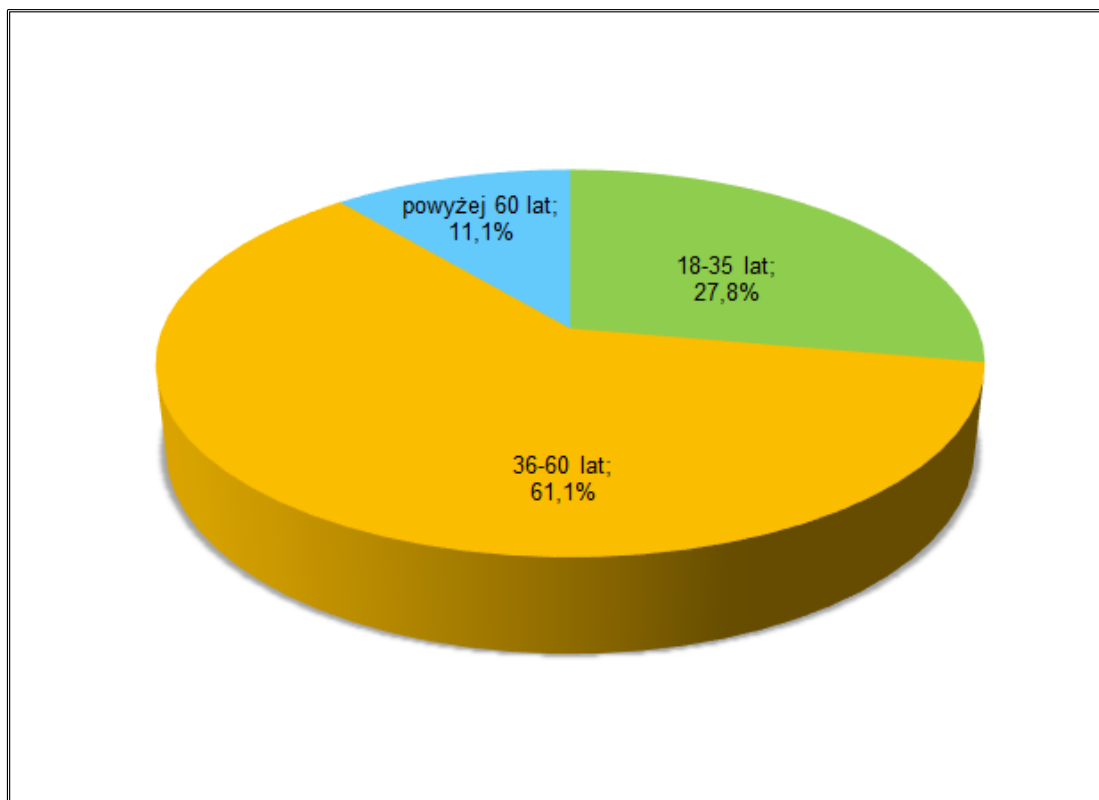
Wśród ankietowanych większość stanowili mężczyźni – 56%. Pod względem wieku, większość osób, które wzięło udział w badaniu, to osoby w wieku 36-60 lat. 78% ankietowanych to mieszkańcy Gminy Chociwel, 17% stanowiły osoby pracujące na terenie Gminy Chociwel, a 5% to osoby czasowo przebywające na terenie Gminy.

Wykres 9. Ankietowani wg płci

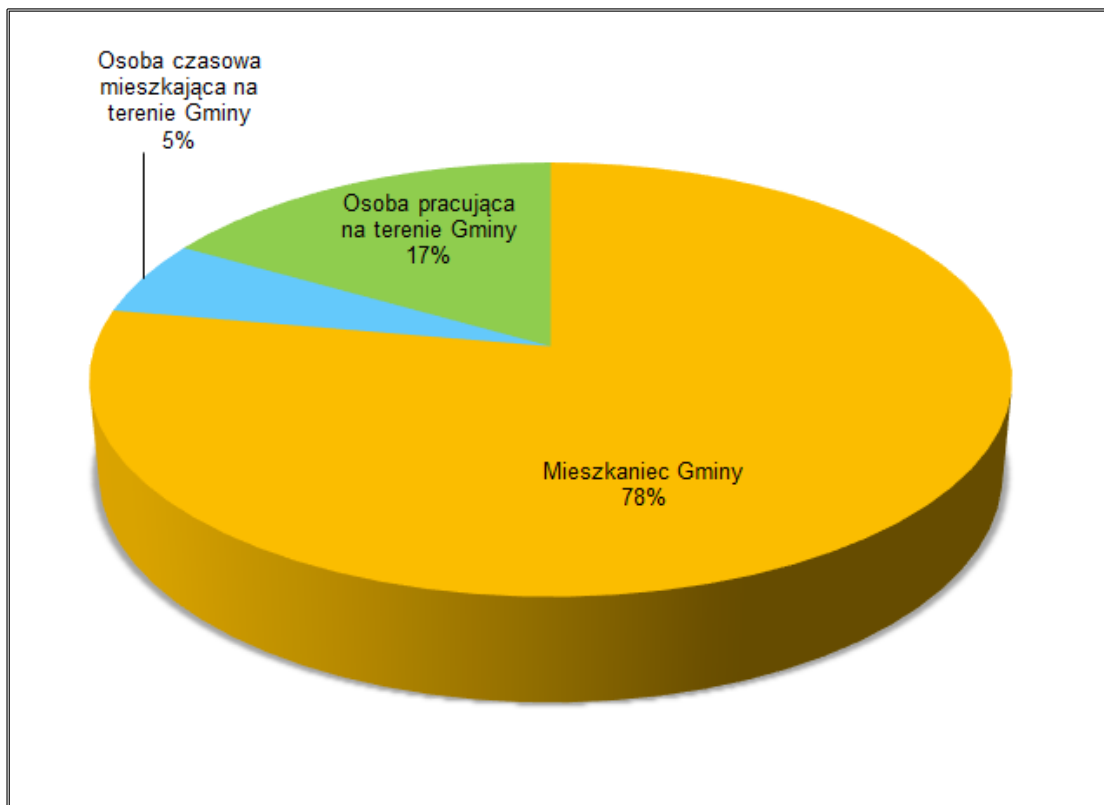

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Wykres 10. Ankietowani wg wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Wykres 11. Ankietowani wg rodzaju Interesariusza

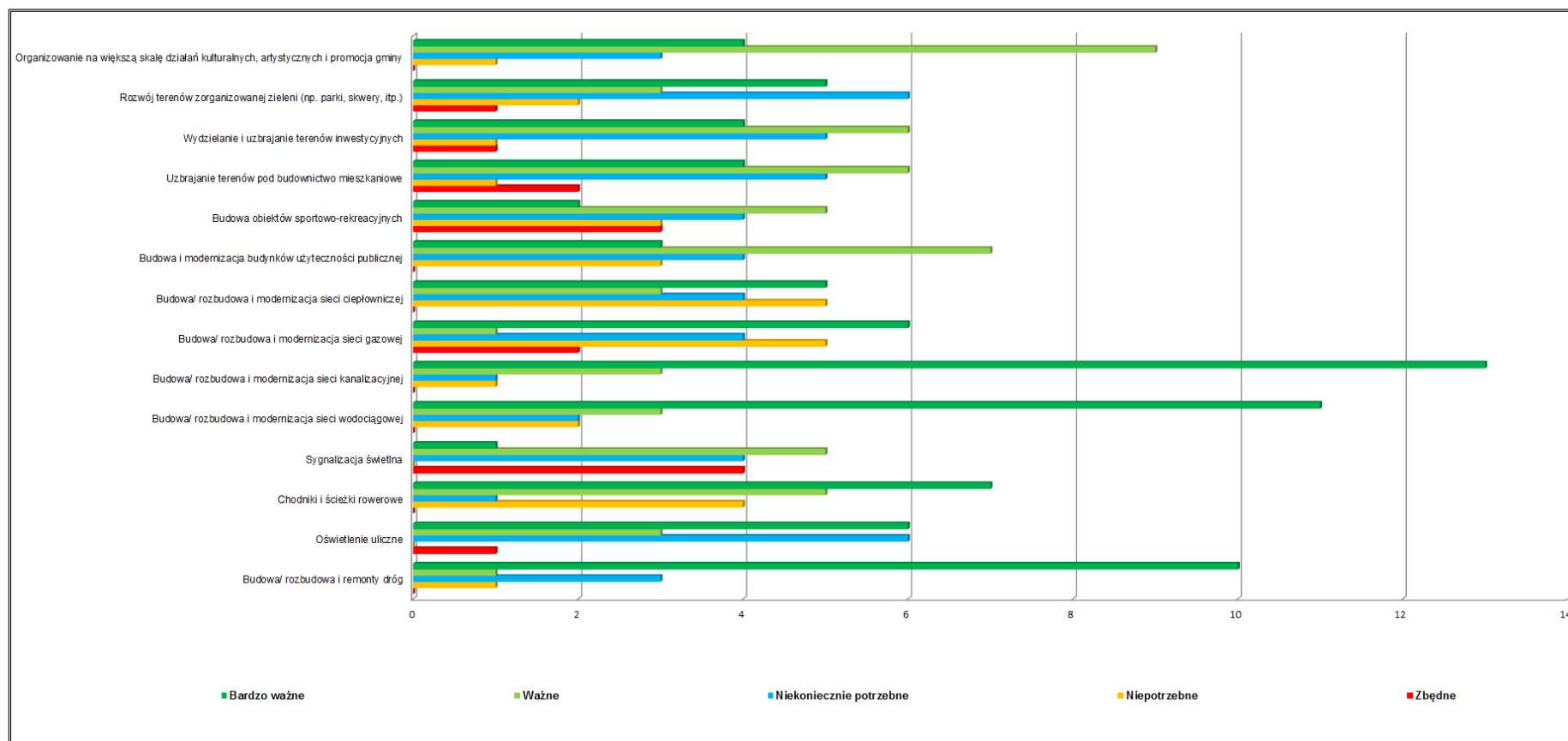
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Odpowiedzi pozyskane w ramach pierwszego pytania miały na celu zobrazowanie, jak mieszkańcy i osoby przebywające na terenie Gminy Chociwel oceniają wagę realizacji następujących przedsięwzięć:

- budowa/ rozbudowa i remonty dróg,
- budowa infrastruktury okołodrogowej – oświetlenie uliczne,
- budowa infrastruktury okołodrogowej – chodniki i ścieżki rowerowe,
- budowa infrastruktury okołodrogowej – sygnalizacja świetlna,
- budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej,
- budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej,
- budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci gazowej,
- budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej,
- budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic wiejskich, obiektów kultury, oświaty, itp.),
- budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych,
- uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
- wydzielanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych,
- rozwój terenów zorganizowanej zieleni (np. parki, skwery, itp.),

— organizowanie na większą skalę działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy.

Według ankietowanych najważniejsze dla dalszego rozwoju są budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej oraz budowa/ rozbudowa i remonty dróg. Można zauważyć zatem, że osoby, które wzięły udział w badaniu uważają za najistotniejsze zapewnienie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej. W dalszej kolejności, jako ważne przedsięwzięcia, wskazano na organizowanie na większą skalę działań kulturalnych, artystycznych i promocję Gminy, a także modernizację budynków użyteczności publicznej. Wynika z tego, że mieszkańcy, jak osoby przyjezdne potrzebują lepszego dostępu do podstawowych usług społecznych. Najczęściej jako działania zbędne mieszkańcy wskazali budowę sygnalizacji świetlnej, budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych, a także uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Nie oznacza to, że takie działania nie przyczyniłyby się do rozwoju Gminy, ale nie są one tak istotne, jak zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej i poprawa jej funkcjonalności czy zwiększenie działalności w zakresie wydarzeń kulturalnych i modernizacja obiektów użyteczności publicznej. Ponadto, działania typu budowa sygnalizacji świetlnej, budowa sieci ciepłowniczej uważane są jako zbędne, ze względu na specyfikę Gminy Chociwel. Nie są to przedsięwzięcia priorytetowe, bez których nie mogłaby funkcjonować analizowana jednostka samorządu terytorialnego.

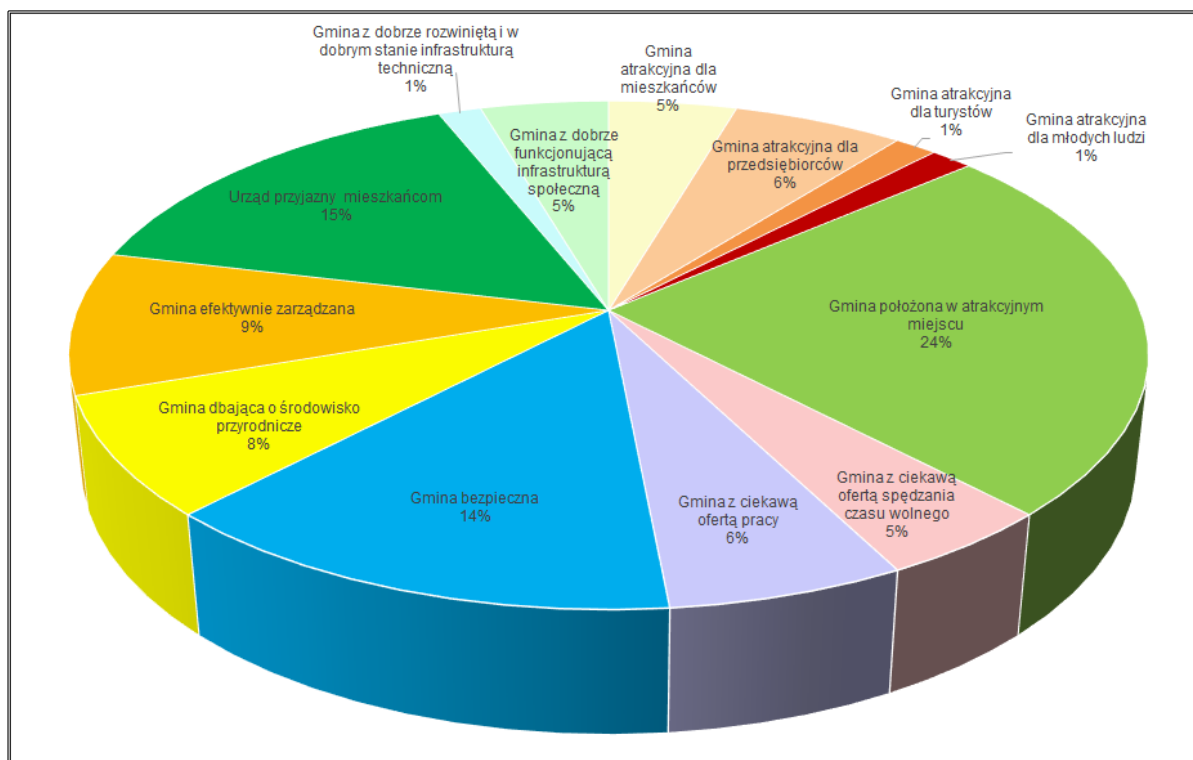
Wykres 12. Ocena ważności realizacji poszczególnych przedsięwzięć wg ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Na pytanie, które z poniższych stwierdzeń:

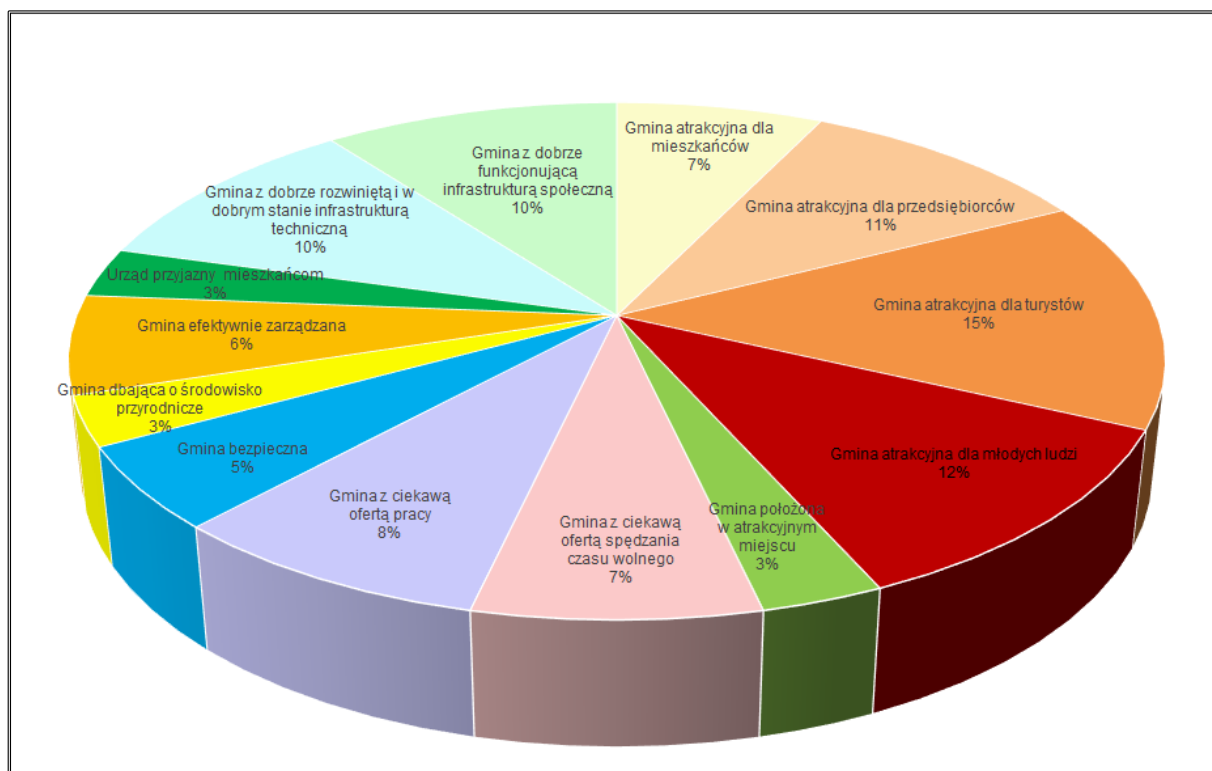
- Gmina atrakcyjna dla mieszkańców
- Gmina atrakcyjna dla przedsiębiorców
- Gmina atrakcyjna dla turystów
- Gmina atrakcyjna dla młodych ludzi
- Gmina położona w atrakcyjnym miejscu
- Gmina z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego
- Gmina z ciekawą ofertą pracy
- Gmina bezpieczna
- Gmina dbająca o środowisko przyrodnicze
- Gmina efektywnie zarządzana
- Urząd przyjazny mieszkańcom
- Gmina z dobrze rozwiniętą i w dobrym stanie infrastrukturą techniczną (tj. rozwinięta sieć drogowa, kanalizacyjna, wodociągowa, itp.)
- Gmina z dobrze funkcjonującą infrastrukturą społeczną
- (tj. posiadająca wystarczającą w stosunku do zapotrzebowania bazę oświatową, sportową, kulturalną, oferującą właściwą opiekę zdrowotną, itp.)

najlepiej charakteryzuje Gminę obecnie, ankietowani zdecydowanie wskazali na atrakcyjne położenie Gminy, przyjazny mieszkańcom Urząd oraz ocenili, że Gmina Chociwel jest miejscem bezpiecznym. Najmniej odpowiedzi, a co za tym idzie, najmniej osób uważa, że Gmina jest atrakcyjna dla ludzi młodych i turystów, a także że posiada dobrze rozwiniętą i w dobrym stanie infrastrukturę techniczną. Udział wszystkich udzielonych odpowiedzi charakteryzujących obecny stan Gminy przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 13. Cechy charakterystyczne dla Gminy Chociwel wg ankietowanych – stan obecny

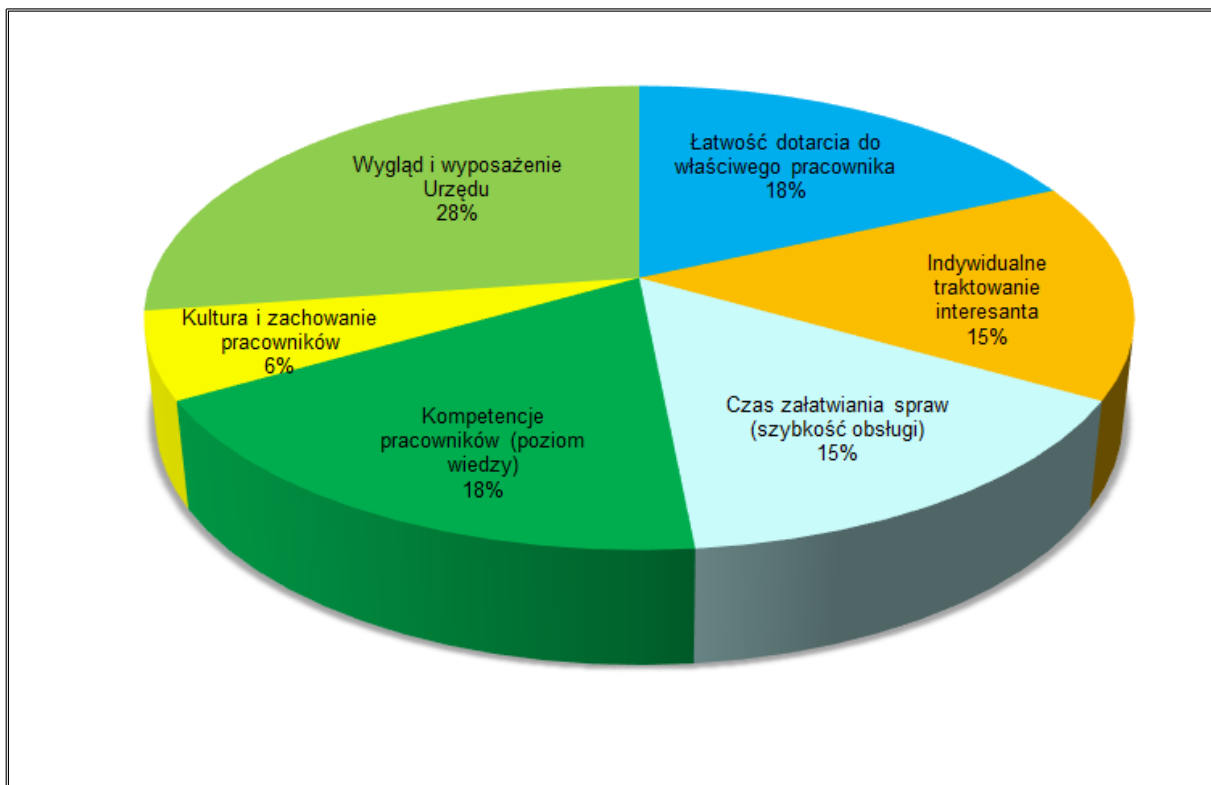
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

Zdaniem ankietowanych najistotniejszymi cechami, jakimi powinna charakteryzować się Gmina Chociwel w przyszłości są: atrakcyjność dla turystów, ludzi młodych przedsiębiorców. Ponadto Gmina powinna charakteryzować się dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną, ale też dobrze funkcjonującą infrastrukturą społeczną. Udział wszystkich udzielonych odpowiedzi charakteryzujących przyszły stan Gminy przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 14. Cechy charakterystyczne dla Gminy Chociwel wg ankietowanych – w przyszłości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

W ramach trzeciego pytania, poproszono ankietowanych o wskazanie, jakie elementy funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Chociwlu należałoby ich zdaniem ulepszyć. Do najczęściej udzielanej odpowiedzi należy wygląd i wyposażenie Urzędu (28% odpowiedzi), w następnej kolejności łatwość dotarcia do właściwego pracownika oraz kompetencje pracowników Urzędu (18% odpowiedzi). W mniejszym stopniu wskazano na poprawę w zakresie indywidualnego traktowania interesantów oraz czasu załatwiania spraw (15% odpowiedzi). Kultura i zachowanie pracowników to zdaniem ankietowanych najmniej niezbędny do poprawy element w zakresie funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Chociwlu (6% odpowiedzi).

Wykres 15. Ocena funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Chociwlu wg ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego

W ramach pytań otwartych uczestnicy badania ankietowego zostali poproszeni o wskazanie, jakie ich zdaniem:

- są najbardziej istotne problemy do rozwiązania na terenie Gminy, tj. co w pierwszej kolejności należałoby naprawić i usprawnić;
- obecne atuty Gminy można wykorzystać w przyszłości do jej rozwoju, co decyduje o obecnej atrakcyjności Gminy i co może stać się szansą dla jej rozwoju.

Wśród najistotniejszych potrzeb, ankietowani wskazali na konieczność przeprowadzenia remontów dróg, budowę ścieżek rowerowych oraz rozbudowę i modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej, w szczególności na obszarach wiejskich. Częstymi odpowiedziami były także potrzeba utworzenia infrastruktury turystycznej w celu zwiększenia atrakcyjności Gminy wśród osób przyjezdnych. W tym zakresie mieszkańcy i pracownicy wskazali na utworzenie promenady i zagospodarowanie terenów wokół jeziora Starzyc, remont dworca kolejowego, zagospodarowanie niewykorzystanych jeszcze pomieszczeń hali widowiskowo-sportowej. Zdaniem ankietowanych należałoby się również zająć rozwojem geotermii oraz budownictwa komunalnego na terenie Gminy.

Z kolei do największych atutów Gminy Chociwel, które decydują o obecnej jej atrakcyjności, ale także które stanowią szansę rozwoju, należą:

- położenie geograficzne,

- dostęp do zbiorników wodnych, w tym możliwość zagospodarowania terenów przy jeziorze w centrum Chociwla,
- położenie komunikacyjne przy drodze krajowej nr 20 i drogach wojewódzkich,
- dostęp do linii kolejowej,
- łatwy dostęp do dużych ośrodków miejskich dzięki dogodnym połączeniom komunikacyjnym,
- bogactwo naturalne oraz zabytki stanowiące zaplecze dla rozwoju turystyki,
- zasoby geotermalne.

Szansą rozwoju jest również pozyskiwanie dotacji na rozbudowę i budowę infrastruktury, która zwiększy atrakcyjność Gminy.

Elementem badania potencjału jakości życia na terenie Gminy Chociwel było również przeprowadzenie spotkania konsultacyjnego, które odbyło się dnia 18.07.2019 r. w Hali Widowiskowo-Sportowej w Chociwlu, przy ul. H. Dąbrowskiego 15. Celem spotkania była dyskusja nt. problemów i potrzeb rozwojowych Gminy Chociwel.

Zgromadzeni, wśród których byli m.in. przedstawiciele władz Gminy, pracownicy Urzędu Miejskiego, ale przede wszystkim mieszkańcy, określili wspólnie mocne i słabe strony oraz potencjały rozwoju, w ramach których warto byłoby w przyszłych latach podjąć działania inwestycyjne, celem zapewnienia dogodnych warunków życia w sferze społeczno-gospodarczej, ale także celem przyciągnięcia nowych inwestorów i turystów.

Uczestnicy spotkania niejednokrotnie podkreślili, jak ważnym czynnikiem dla dalszego rozwoju jest położenie Gminy Chociwel. Rozwinięta sieć drogowa wiąże się z łatwą dostępnością zarówno dla mieszkańców, jak również podmiotów gospodarczych funkcjonujących obecnie na terenie Gminy, jak i przyszłych inwestorów. Ponadto zwrócono uwagę na potencjał turystyczny. Dostęp do zasobów przyrodniczych stwarza możliwości dla utworzenia ciekawej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, z której korzystaliby mieszkańcy oraz przyjezdni. Pomimo ogólnie obserwowanych trendów dotyczących emigracji ludzi młodych z obszarów wiejskich do większych ośrodków miejskich lub zagranicę, uczestnicy spotkania wskazali, że w ich Gminie zauważyć można, że ludzie młodzi powracają, o czym świadczy rozwój budownictwa indywidualnego.

Uwagę zwrócono również na wysokie zaangażowanie mieszkańców w sferę społeczno-kulturalną. Określono, że działalność sportowa Gminy charakteryzuje się wysokim poziomem. Dostrzec można duże zaangażowanie nauczycieli w życie lokalnej społeczności, pracowników Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Chociwlu, a także członków Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach wiejskich.

Pomimo ww. atutów, wskazano również na kilka problemów, w ramach których niezbędne jest podjęcie interwencji, bowiem brak działań w tym zakresie będzie wstrzymywał dalszy rozwój Gminy. Z jednej strony walorem jest dostępność komunikacyjna, a z drugiej strony widoczne są potrzeby w zakresie poprawy infrastruktury drogowej, głównie dróg powiatowych (Gmina w swojej bieżącej działalności skupia się na drogach gminnych, ale mogłaby przejąć część dróg powiatowych, celem zapewnienia mieszkańcom wsi lepszego dostępu do miasta i okolic).

Znaczące braki dotyczą infrastruktury kanalizacyjnej – o ile na terenie Chociwla sieć kanalizacyjna jest dobrze rozwinięta, to na obszarach wiejskich przydałoby się skanalizowanie przynajmniej dwóch miejscowości w perspektywie najbliższych lat, a także budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Dotyczy to w pierwszej kolejności terenów w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych, w celu zapewnienia ich ochrony przed niekontrolowanym przedostawaniem się nieczystości do gleb, wód powierzchniowych i podziemnych. Modernizacji wymaga również oczyszczalnia ścieków. Ponadto istnieje potrzeba zwodociągowania miejscowości wiejskiej, w której obecnie brak sieci wodociągowej. Wyzwaniem w najbliższych latach będzie również system gospodarowania odpadami, ze względu na zachodzące zmiany prawne, a także rosnące koszty podmiotów obsługujących Gminę w tym zakresie.

Rozwój infrastruktury technicznej umożliwiłby dalszy rozwój budownictwa indywidualnego, ale także przyciągnąłby inwestorów. Choć mieszkańcy nie widzą większych problemów na lokalnym rynku pracy, zwrócili uwagę na rozwój w tym zakresie. Na terenie Gminy występują tereny inwestycyjne, w tym uzbrojone w infrastrukturę techniczną działki po dawnym browarze. Nowe przedsiębiorstwo z dostępem do nowych miejsc pracy na pewno ożywiłoby sferę gospodarczą Gminy.

Gmina Chociwel posiada zasoby geotermalne, w czym mieszkańcy upatrują potencjał rozwoju oraz zabezpieczenie energetyczne. Wiąże się z tym także możliwość promocji Gminy wśród przyszłych inwestorów. Ponadto wskazano na możliwość rozwoju elektromobilności, co mogłoby wpłynąć na wzrost zainteresowania przyjezdnych. Ze względu na dostępne walory przyrodnicze, istnieje możliwość stworzenia miejsc spotkań z bazą rekreacyjną i punktami gastronomicznymi. Mieszkańcy niejednokrotnie poruszyli temat rozbudowy promenady wokół jeziora i zagospodarowania przestrzeni wokół kościoła w centrum Chociwla.

W sferze społeczno-kulturalnej uczestnicy spotkania wskazali na potrzebę utworzenia centrum kultury i wyznaczenia odpowiedniego pracownika, aby działalność kulturalna rozwinęła się tak, jak działalność sportowo-rekreacyjna. Pomimo wysokiego zaangażowania pracowników Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Chociwlu, oferta kulturalna nie jest dostępna dla wszystkich mieszkańców. Braki dotyczą przede wszystkim miejscowości wiejskich, gdzie

podmiotami krzewiącymi sport i kulturę są jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Ze względu na dostępną bazę sportową, mieszkańcy proponują utworzenie klas sportowych, które będą mogły z niej efektywnie korzystać i jednocześnie dzięki którym zwiększy się aktywność fizyczna wśród dzieci i młodzieży.

W sferze społecznej zwrócono także uwagę na potrzebę wsparcia komunalnego i utworzenie dziennego domu pobytu, gdzie na pomoc mogłyby liczyć osoby starsze i niesamodzielne. W tym celu możliwe byłoby przejęcie budynku dworca i zapewnienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym wsparcia w dostępie do usług społecznych.

2. Rozwój strategiczny w latach 2019-2028

Gmina Chociwel, ze względu na swoje położenie geograficzne i komunikacyjne oraz uwarunkowania przyrodnicze, posiada duży potencjał dla rozwoju turystyki i przedsiębiorczości, a także mieszkalnictwa. Gminę cechuje dogodna lokalizacja, w bliskiej odległości do większych ośrodków miejskich i przede wszystkim dobre warunki komunikacyjne, co jest podstawowym czynnikiem generującym zainteresowanie inwestorów, ale także przyjezdnych, chcących odwiedzić te tereny i potencjalnych nowych mieszkańców. Świadczy o tym m.in. dodatnie saldo migracji, większa liczba budynków mieszkalnych oraz wzrost podmiotów gospodarczych w ostatnich latach.

Jednym z większych atutów Gminy jest również środowisko naturalne. Gmina Chociwel charakteryzuje się wieloma walorami przyrodniczymi, wśród których należy wymienić przede wszystkim dostęp do zbiorników wodnych, z możliwością zagospodarowania ich brzegów celem utworzenia infrastruktury rekreacyjnej oraz znaczące obszary objęte formami przyrody.

Na atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną Gminy wpływa również stopień uzbrojenia terenów wiejskich w infrastrukturę techniczną. Jest to jednak obszar, który wymaga przeprowadzenia przedsięwzięć inwestycyjnych, przede wszystkim w zakresie poprawy dostępności do sprawnie funkcjonującej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Rozpatrując kierunki i szanse rozwojowe Gminy Chociwel, istotnego znaczenia nabiera dostęp do zasobów geotermalnych i przynależność do Klastra Energii.

Dogodna lokalizacja w połączeniu z atrakcyjnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi powodują, że niniejsza jednostka samorządu terytorialnego posiada duże szanse **rozwoju mieszkalnictwa, przedsiębiorczości i turystyki rekreacyjnej**. Wyżej wymienione czynniki decydujące o atrakcyjności osiedleńczej Gminy oraz aktywna polityka inwestycyjna prowadzona przez władze gminne w zakresie poprawy warunków życia swoich mieszkańców, mogą przyczynić się do wzrostu liczby ludności niniejszej jednostki samorządu terytorialnego oraz większego zainteresowania inwestorów w kolejnych latach, czego bezpośrednim przełożeniem będzie wzrost dochodów własnych Gminy (m.in. z tytułu podatku

od nieruchomości, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), a także na efektywniejsze wydatkowanie środków budżetowych.

2.1 Wizja rozwoju

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe określono następującą **wizję rozwoju Gminy Chociwel**:

GINA CHOCIWEL – ATRAKCYJNA DLA MIESZKAŃCÓW, TURYSTÓW I INWESTORÓW

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na jej ożywienie społeczno-gospodarcze oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystyczno-rekreacyjnej.

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze społeczno-gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój turystyki oraz wzrost atrakcyjności w oczach mieszkańców i inwestorów.

2.2 Misja i cele strategiczne

Misja to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia organizacji, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, misja została zdefiniowana w ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty.

Uwzględniając powyższe określono następującą **misję Gminy Chociwel**:

ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA POPRZECZ ZASPAKAJANIE ZBIOROWYCH POTRZEB MIESZKAŃCÓW I STWORZENIE SZANS ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej analizy stanu społeczno-gospodarczego Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytaczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono 3 cele strategiczne charakteryzujące każdy z trzech obszarów:

- 1) wzrost jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
- 2) rozwój potencjału turystycznego z uwzględnieniem ochrony środowiska,
- 3) rozwój kapitału społecznego.

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze mieszkaniowej i gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój rekreacji oraz turystyki. Cele osiągnięte w ramach strefy społecznej i kulturowej wpłyną na realizację celów w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej i turystyczno-rekreacyjnej.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 48. Schemat prezentujący plan strategiczny w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028

Cele strategiczne		
1) WZROST JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	2) ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY ŚRODOWISKA	3) ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO
Cele operacyjne		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa efektywności gospodarki wodno-kanalizacyjnej 2. Modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej 3. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych i przeznaczonych pod budownictwo indywidualne i komunalne 4. Wzmocnienie bezpieczeństwa publicznego poprzez doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt gaśniczy i ratowniczy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie bezpiecznej dla ludzi i środowiska infrastruktury sportowo-rekreacyjnej 2. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym zasobów geotermalnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie oferty kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej 2. Rozwój form wsparcia dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Źródło: Opracowanie własne

2.3 System wdrażania i finansowania Strategii

Za wdrażanie, monitoring i ewaluację Strategii będzie odpowiadać Burmistrz Chociwla, którego w realizacji Strategii będą wspierać pracownicy jednostek organizacyjnych Gminy, jak również organizacje pozarządowe i podmioty gospodarcze, ale także indywidualni mieszkańcy Gminy. W realizację Strategii zaangażowani powinni być bowiem wszyscy jej interesariusze.

Interesariusze Strategii to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na Gminę i jej rozwój oraz których potrzeby zamierza zaspakajać Gmina, świadcząc określone usługi publiczne. Interesariuszy definiuje się w kontekście określonej wizji rozwoju. Należy podkreślić, że w przypadku każdej gminy w Polsce najważniejszymi interesariuszami, których potrzeby musi zaspakajać, są jej mieszkańcy.

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych, na podstawie których przeprowadzono diagnozę strategiczną, pozwala na bieżący monitoring działań przez osoby i podmioty wdrażające Strategię. Istotnym elementem każdego planu jest także projekcja alokacji środków na poszczególne cele i działania. Celowe jest stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu, dzięki włączeniu w proces opracowania programów operacyjnych instytucji publicznych, społecznych i gospodarczych. Szeroki horyzont, tworzony przez szereg współdziałających instytucji, przyczyni się do efektywnej realizacji założeń strategicznych Gminy.

Monitoring wdrażania strategii służy:

- kontroli postępu realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów;
- obserwacji i ocenie stanu zaawansowania zadań, umożliwiającej bieżącą identyfikację trudności w ich realizacji;
- ocenie zaangażowania podmiotów i osób odpowiedzialnych za wdrażanie strategii;
- weryfikacji zgodności z założonymi celami;
- efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na realizację celów strategicznych.

Obiektywne zbadanie postępu realizacji założeń strategicznych będzie możliwe dzięki weryfikacji określonych w diagnozie mierników osiągnięcia celów.

W celu ułatwienia nadzoru i kontroli nad realizacją Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028, dla każdego celu strategicznego określono kilka obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju. Punktem wyjściowym do pomiaru realizacji poszczególnych celów strategicznych (a tym samym do osiągnięcia określonych wskaźników) będzie stan na dzień 31.12.2018 roku (rok zero), a także 31.12.2028 rok (stan docelowy).

Tabela 49. Wskaźniki monitorowania realizacji Strategii

Cel strategiczny	Wskaźnik monitorowania
Wzrost jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej	Długość sieci wodociągowej
	Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej
	Długość sieci kanalizacyjnej
	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej
	Liczba osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków
	Długość przebudowanych/ zmodernizowanych dróg
	Powierzchnia terenów uzbrojonych w infrastrukturę techniczną na cele inwestycyjne
	Powierzchnia terenów uzbrojonych w infrastrukturę techniczną na cele mieszkalne
Rozwój potencjału turystycznego z uwzględnieniem ochrony środowiska	Powierzchnia zagospodarowanych terenów pod działalność turystyczną
	Liczba turystów odwiedzających Gminę
	Liczba utworzonych nowych punktów usługowych
	Liczba zamontowanych instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii
Rozwój kapitału społecznego	Liczba instytucji prowadzących działalność kulturalną na terenie Gminy
	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych
	Liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach kulturalnych
	Liczba form wsparcia dla osób wykluczonych i/ lub zagrożonych wykluczeniem społecznym
	Liczba osób wykluczonych i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring realizacji strategii powinien umożliwiać:

- korygowanie działań, jeśli nie przynoszą one zamierzonych efektów;
- reagowanie na zmiany.

Za wdrożenie niniejszej Strategii, jak i realizację poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych odpowiedzialni będą:

- władze Gminy Chociwel,
- pracownicy Urzędu Miejskiego w Chociwlu,
- mieszkańcy Gminy,
- inwestorzy i podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy,
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność na terenie Gminy,
- partnerzy Gminy,
- instytucje publiczne o zasięgu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

3. Plan działań inwestycyjnych

Realizacja określonych w tej części działań inwestycyjnych będzie bezpośrednio wynikała z bieżących możliwości inwestycyjnych Gminy oraz możliwości pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

Tabela 50. Planowane działania inwestycyjne w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028

Lp.	Nazwa działania	Planowany okres realizacji	Szacunkowe nakłady inwestycyjne [zł]	Potencjalne źródła finansowania
Cel strategiczny: Wzrost jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej				
1.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy	2020-2028	1 000 000,00	Budżet Gminy, PROW
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach wiejskich	2020-2028	3 000 000,00	Budżet Gminy, PROW
3.	Przebudowa oczyszczalni ścieków	2019-2021	6 000 000,00	Budżet Gminy, RPO WZ
4.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Karkowo	2019-2021	300 000,00	Budżet Gminy, PROW
5.	Modernizacja dróg i budowa infrastruktury okołodrogowej (chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego)	2019-2028	10 000 000,00 – 12 000 000,00	Budżet Gminy, PROW / RPO WZ
6.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	2022-2028	500 000,00	Budżet Gminy, fundusze unijne
7.	Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkalne	2022-2028	500 000,00	Budżet Gminy, fundusze unijne
8.	Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt gaśniczy i ratowniczy	2020-2028	500 000,00 – 1 000 000,00	Budżet Gminy, fundusze unijne
Cel strategiczny: Rozwój potencjału turystycznego z uwzględnieniem ochrony środowiska				
9.	Budowa promenady w Chociwlu	2019-2022	600 000,00	Budżet Gminy, RPO WZ
10.	Zagospodarowanie terenów nad jeziorem Starzyc	2020-2028	1 500 000,00	Budżet Gminy, RPO WZ
11.	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii	2020-2028	500 000,00	Budżet Gminy, WFOŚiGW / NFOŚiGW

Lp.	Nazwa działania	Planowany okres realizacji	Szacunkowe nakłady inwestycyjne [zł]	Potencjalne źródła finansowania
12.	Wykonanie badań w celu wykorzystania zasobów geotermalnych	2020-2028	bd.	Budżet Gminy, fundusze unijne
Cel strategiczny: Rozwój kapitału społecznego				
13.	Utworzenie dziennego domu pobytu	2020-2028	1 000 000,00	Budżet Gminy, fundusze unijne
14.	Budowa i modernizacja świetlic wiejskich	2020-2028	1 500 000,00	Budżet Gminy, PROW / RPO WZ
15.	Adaptacja pomieszczeń w hali widowisko-sportowej pod działalność sportową i kulturalną	2020-2028	500 000,00	Budżet Gminy, RPO WZ
16.	Przebudowa i budowa boisk sportowych	2019-2022	1 000 000,00	Budżet Gminy, fundusze unijne, środki krajowe

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki

ANKIETA – STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY CHOCIWEL NA LATA 2019-2028

W związku z prowadzonymi pracami nad „Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028” zachęcamy mieszkańców Gminy do wypełnienia niniejszej ankiety, która ma charakter anonimowy. Państwa udział będzie stanowił aktywny wkład w tworzenie nowego planu strategicznego w perspektywie do 2028 r., a przekazane uwagi i sugestie stanowiąc będą odzwierciedlenie rzeczywistych potrzeb społeczno-gospodarczych oraz wizji rozwoju Gminy Chociwel na najbliższe lata.

METRYCZKA

PŁEĆ (proszę zaznaczyć krzyżykiem „X” odpowiednie pole)

Kobieta	☐
Mężczyzna	☐

WIEK (proszę zaznaczyć krzyżykiem „X” odpowiednie pole)

do 17	☐
18 - 35 lat	☐
36 - 60 lat	☐
powyżej 60 lat	☐

INTERESARIUSZ (proszę zaznaczyć krzyżykiem „X” odpowiednie pole)

Mieszkaniec Gminy	☐
Osoba czasowa mieszkająca na terenie Gminy	☐
Osoba ucząca się na terenie Gminy	☐
Osoba pracująca na terenie Gminy	☐
Przedsiębiorca prowadzący działalność na terenie Gminy	☐
Inny (jaki?)	☐

1. Proszę ocenić ważność realizacji poniższych przedsięwzięć na terenie gminy według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 – zbędna (proszę zaznaczyć znakiem „X” wybraną ocenę)

Wyszczególnienie		1	2	3	4	5
Budowa/ rozbudowa i remonty dróg						
Budowa infrastruktury okołodrogowej	Oświetlenie uliczne					
	Chodniki i ścieżki rowerowe					
	Sygnalizacja świetlna					
Budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej						
Budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej						
Budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci gazowej						
Budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej						
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic wiejskich, obiektów kultury, oświaty, itp.)						
Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych						
Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe						
Wydzielanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych						
Rozwój terenów zorganizowanej zieleni (np. parki, skwery, itp.)						
Organizowanie na większą skalę działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy						

2. Które z poniższych stwierdzeń najlepiej charakteryzuje Gminę obecnie, a które z nich powinny charakteryzować Gminę w przyszłości? (Proszę zaznaczyć znakiem „X” maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „OBECNIE” oraz maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „W PRZYSZŁOŚCI”)

	OBECNIE	W PRZYSZŁOŚCI
Gmina atrakcyjna dla mieszkańców		
Gmina atrakcyjna dla przedsiębiorców		
Gmina atrakcyjna dla turystów		
Gmina atrakcyjna dla młodych ludzi		
Gmina położona w atrakcyjnym miejscu		
Gmina z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego		
Gmina z ciekawą ofertą pracy		
Gmina bezpieczna		
Gmina dbająca o środowisko przyrodnicze		
Gmina efektywnie zarządzana		
Urząd przyjazny mieszkańcom		
Gmina z dobrze rozwiniętą i w dobrym stanie infrastrukturą techniczną (tj. rozwinięta sieć drogowa, kanalizacyjna, wodociągowa, itp.)		
Gmina z dobrze funkcjonującą infrastrukturą społeczną (tj. posiadająca wystarczającą w stosunku do zapotrzebowania bazę oświatową, sportową, kulturalną, oferującą właściwą opiekę zdrowotną, itp.)		

3. Które z poniższych elementów w funkcjonowaniu Urzędu Miejskiego należy Pana/Pani zdaniem poprawić? (Proszę zaznaczyć znakiem „X” wybrane elementy do poprawy)

Wyszczególnienie	Odpowiedź
Łatwość dotarcia do właściwego pracownika	
Indywidualne traktowanie interesanta	
Czas załatwiania spraw (szybkość obsługi)	
Kompetencje pracowników (poziom wiedzy)	
Kultura i zachowanie pracowników	
Wygląd i wyposażenie urzędu	

4. **Jakie Pana/Pani zdaniem są najbardziej istotne problemy do rozwiązania na terenie Gminy?
Co w pierwszej kolejności należałoby naprawić i usprawnić?**

5. **Jakie Pan/ Pani zdaniem obecne atuty Gminy można wykorzystać w przyszłości do jej rozwoju? Co decyduje o obecnej atrakcyjności Gminy? Co może stać się szansą dla jej rozwoju?**

DZIĘKUJEMY ZA UDZIAŁ W BADANIU

Spis tabel, rysunków i wykresów

Tabela 1. Położenie Gminy Chociwel wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	13
Tabela 2. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Chociwel w roku 2014	15
Tabela 3. Powierzchnia gruntów leśnych i lasów na terenie gminy Chociwel w roku 2018 ...	16
Tabela 4. Rejestr zabytków nieruchomych (księga A) w Gminie Chociwel.....	19
Tabela 5. Rejestr zabytków ruchomych (księga B) w Gminie Chociwel	21
Tabela 6. Rejestr zabytków archeologicznych (księga C) w Gminie Chociwel	21
Tabela 7. Liczba ludności w latach 2013-2018	22
Tabela 8. Ludność Gminy Chociwel w latach 2013-2018 wg grup ekonomicznych.....	24
Tabela 9. Przyrost naturalny na terenie Gminy Chociwel w latach 2013-2017	25
Tabela 10. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w Gminie Chociwel w roku 2013-2018	26
Tabela 11. Migracje zagraniczne w Gminie Chociwel w roku 2013-2018.....	27
Tabela 12. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Chociwel.....	28
Tabela 13. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego (arkusze standardowe – G1) w Gminie Chociwel w latach 2015-2018 w [%]	30
Tabela 14. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty (arkusze S1, S2, S4, S5, S6) w Gminie Chociwel w latach 2015-2016 w [%]	31
Tabela 15. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Chociwel w latach 2013-2018.....	32
Tabela 17. Pracujący mieszkańcy Gminy Chociwel.....	33
Tabela 17. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej.....	33
Tabela 18. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej	33
Tabela 19. Bezrobocie na terenie Gminy Chociwel	34
Tabela 20. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Chociwel w latach 2013-2018.....	34
Tabela 21. Wykorzystanie użytków rolnych w Gminie Chociwel wg danych z 2014 r.....	35
Tabela 22. Struktura działalności gospodarczej według sektorów na terenie Gminy Chociwel w latach 2013-2018	36
Tabela 23. Podział i liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Chociwel w latach 2013-2018 wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych	37
Tabela 24. Liczba podmiotów wg klas wielkości	39
Tabela 25. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna Gminy Chociwel w latach 2013-2018.....	46
Tabela 26. Zestawienie najczęściej odbieranych odpadów komunalnych terenie Gminy Chociwel w latach 2014-2018.....	49
Tabela 27. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Chociwel	51
Tabela 28. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Chociwel w latach 2013-2018	58
Tabela 29. Struktura wydatków majątkowych i bieżących Gminy Chociwel w latach 2013-2018	59
Tabela 30. Nadwyżka operacyjna Gminy Chociwel w latach 2013-2018	59
Tabela 31. Wynik budżetu Gminy Chociwel w latach 2013-2018.....	60
Tabela 32. Analiza SWOT – przestrzeń i środowisko	63
Tabela 33. Analiza SWOT – społeczeństwo	63
Tabela 34. Analiza SWOT – gospodarka.....	64
Tabela 35. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna.....	64
Tabela 36. Analiza SWOT – infrastruktura społeczna.....	65
Tabela 37. Analiza SWOT – podsumowanie – najistotniejsze czynniki.....	65
Tabela 38. Czy mocna strona pozwala wykorzystać szansę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	67
Tabela 39. Czy mocna strona pozwala ograniczyć zagrożenie ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	67

Tabela 40. Czy słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania szansy? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	68
Tabela 41. Czy słaba strona potęguje zagrożenie ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)	68
Tabela 42. Czy szansa wzmacnia silną stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	69
Tabela 43. Czy szansa pozwala zniwelować słabą stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	69
Tabela 44. Czy zagrożenie niweluje silną stronę ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)	70
Tabela 45. Czy zagrożenie wzmacnia słabą stronę ? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)	70
Tabela 46. Wyniki analizy SWOT/TOWS.....	71
Tabela 46. Wyniki analizy SWOT/TOWS.....	71
Tabela 48. Schemat prezentujący plan strategiczny w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028	86
Tabela 49. Wskaźniki monitorowania realizacji Strategii.....	88
Tabela 50. Planowane działania inwestycyjne w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Chociwel na lata 2019-2028	89
 Rysunek 1. Zachodniopomorski Model Programowania Rozwoju – schemat poglądowy.....	11
Rysunek 2. Położenie Gminy Chociwel na tle powiatu stargardzkiego i województwa zachodniopomorskiego.....	12
Rysunek 3. Sieć komunikacyjna na terenie Gminy Chociwel	14
Rysunek 4. Ostoja Ińska oraz Iński Park Krajobrazowy wraz z otuliną na terenie Gminy Chociwel.....	18
Rysunek 5. Infrastruktura drogowa na terenie powiatu stargardzkiego	42
Rysunek 6. Infrastruktura drogowa na terenie Gminy Chociwel	43
Rysunek 7. Infrastruktura drogowa na terenie miasta Chociwel.....	44
Rysunek 8. Położenie Gminy Chociwel na tle regionów gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim.....	47
Rysunek 9. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie Gminy Chociwel wraz z pilnością ich usunięcia	52
Rysunek 10. Operatorzy sieci GSM na terenie gminy Chociwel	53
 Wykres 1. Liczba ludności w latach 2013-2018 ogółem w Gminie Chociwel	23
Wykres 2. Udział poszczególnych grup ekonomicznych Gminy Chociwel w ogólnej liczbie ludności w [%] w latach 2013-2018.....	25
Wykres 3. Przyrost naturalny na terenie Gminy Chociwel w latach 2013-2018	26
Wykres 4. Saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej w Gminie Chociwel w latach 2013-2018	27
Wykres 5. Struktura wieku w Gminie Chociwel (stan na rok 2018)	29
Wykres 6. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy wg sekcji PKD 2007 w roku 2018	38
Wykres 7. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy mieszkańców na terenie Gminy Chociwel, powiatu stargardzkiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju.....	40
Wykres 8. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców na terenie Gminy Chociwel, powiatu stargardzkiego, województwa zachodniopomorskiego i kraju	41
Wykres 9. Ankietowani wg płci	73

Wykres 10. Ankietowani wg wieku	73
Wykres 11. Ankietowani wg rodzaju Interesariusza	74
Wykres 12. Ocena ważności realizacji poszczególnych przedsięwzięć wg ankietowanych...	76
Wykres 13. Cechy charakterystyczne dla Gminy Chociwel wg ankietowanych – stan obecny	78
Wykres 14. Cechy charakterystyczne dla Gminy Chociwel wg ankietowanych – w przyszłości	79
Wykres 15. Ocena funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Chociwlu wg ankietowanych	80